

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 27 oktober 2021
(OR. en)

13290/21

WTO 247

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	27 oktober 2021
till:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2021) 654 final
Ärende:	RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN om genomförande och säkerställande av efterlevnaden av EU:s handelsavtal

För delegationerna bifogas dokument – COM(2021) 654 final.

Bilaga: COM(2021) 654 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 27.10.2021
COM(2021) 654 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

om genomförande och säkerställande av efterlevnaden av EU:s handelsavtal

{SWD(2021) 297 final}

INNEHÅLL

I.	Inledning.....	2
II.	Till fullo utnyttja de möjligheter som EU:s handelsavtal erbjuder.....	8
II.1	Handel med förmånspartner – den huvudsakliga utvecklingen under 2020.....	8
II.2	Främja genomförandet av EU:s handelsavtal: Exempel över de fyra regionerna (Asien, Nord-, Latin- och Sydamerika, EU:s grannländer och länder i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet)	13
III.	Stöd för små och medelstora företag att delta i handelsavtal.....	24
IV.	Hantera hinder och hitta lösningar	30
IV.1	Läget för handelshinder och undanröjande av dessa under ett svårt år	30
IV.2	Underlätta klagomål: Den gemensamma kontaktpunkten.....	37
V.	Bilateralt och multilateralt säkerställande av efterlevnaden av handelsåtaganden: tvistlösning	39
V.1	Användning av tvistlösning.....	39
V.2	Nya skiljemän och experter på handel och hållbar utveckling.....	42
V.3	Åtgärder mot hinder för tvistlösning	42

Årsrapport 2021 om genomförande och säkerställande av efterlevnaden av EU:s handelsavtal

I. Inledning

Detta är kommissionens första konsoliderade rapport om genomförandet och säkerställandet av efterlevnaden av handelsavtal. Den följer på utnämningen den 24 juli 2020 av den första **ansvariga för efterlevnaden av handelsbestämmelserna** i kommissionen, vars uppdrag är att övervaka och styra genomförandet och säkerställandet av efterlevnaden av EU:s handelsavtal och handelsarrangemang. Denne ansvarige har även ett uttryckligt mandat att rapportera till både Europaparlamentet och rådet samt till allmänheten. Föreliggande rapport är det viktigaste verktyget för att göra detta och kommer att offentliggöras årligen.

Övergången till ett **ännu striktare genomförande och säkerställande av efterlevnaden** av handelsåtaganden inom ordföranden von der Leyens kommission grundar sig huvudsakligen på två faktorer: För det första måste EU nu, efter tio års intensiva och framgångsrika förhandlingar som utökat EU:s nätverk av förmånshandelsavtal, i allt högre grad fokusera på ett fullständigt och effektivt genomförande av dessa avtal. För det andra har det globala handelspolitiska landskapet förändrats avsevärt under de senaste åren, och nya utmaningar har uppstått. Detta inbegriper strukturella obalanser, frågor om lika villkor och marknadstillträde samt EU:s handelspartners politiska användning av omotiverade restriktiva och ensidiga åtgärder eller till och med ekonomiskt tvång. EU måste ta itu med alla sådana frågor på ett mer bestämt sätt.

Rapportens utformning

Rapporten omfattar följande **fyra prioriterade områden som rör genomförande samt säkerställande av efterlevnaden**:

1. Till fullo utnyttja de möjligheter som EU:s handelsavtal erbjuder (avsnitt II).
2. Stöd för små och medelstora företag att delta i handelsavtal (avsnitt III).
3. Hantera hinder och hitta lösningar (avsnitt IV).
4. Bilateralt och multilateralt säkerställande av efterlevnaden av handelsåtaganden: tvistlösning (avsnitt V).

I rapporten presenteras effekterna av de ekonomiskt mest betydande handelsavtal och åtgärder som kommissionen vidtar för att undanröja handels- och investeringshinder på marknader i tredjeländer. Den konsoliderar den tidigare årliga rapporten om genomförandet av EU:s handelsavtal¹ och dess arbetsdokument samt den tidigare årliga rapporten om hinder för handel och investeringar². Den innehåller information om åtgärder som kommissionen har

¹ Den första rapporten utfärdades 2017. Den fjärde och senaste rapporten COM(2020) 705 final av den 12 november finns på [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2020\)705&lang=sv](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2020)705&lang=sv).

² Den första rapporten utfärdades 2010. Den tionde och senaste rapporten COM(2020) 236 final av den 15 juni finns på [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2020\)236&lang=sv](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2020)236&lang=sv).

vidtagit i partnerskap med medlemsstaterna inom ramen för marknadstillträdesstrategin för att förbättra marknadstillträdet och hjälpa små och medelstora företag att utnyttja EU:s handelsavtal på bästa sätt. Därmed visar den även hur kommissionen samarbetar med det civila samhället. Rapporten behandlar också efterlevnadsåtgärder inom handel som kommissionen vidtagit inom ramen för Världshandelsorganisationens (WTO) system för tvistlösning, bilaterala handelsavtal och förordningen om handelshinder³. Slutligen innehåller rapporten statistiska uppgifter om handel och investeringar från EU:s 37 viktigaste handelsavtal under 2020 (varor) och 2019 (tjänster) och omfattar viktiga händelser fram till slutet av andra kvartalet 2021.

Eftersom handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Förenade kungariket trädde i kraft först den 1 maj 2021 (tillämpas provisoriskt från och med den 1 januari) kommer det att omfattas av 2022 års utgåva av denna rapport.

Det **åtföljande arbetsdokumentet**⁴ innehåller ytterligare information som kompletterar avsnitt II.2 i rapporten om vart och ett av EU:s 37 viktigaste handelsavtal som gällde för en längre tidsperiod under 2020. Arbetsdokumentet innehåller också information som kompletterar avsnitt IV.1 i rapporten, särskilt en förteckning över nya registrerade hinder och de som helt eller delvis lösts 2020.

Områden som omfattas av separat rapportering (unilaterala verktyg)

När det gäller genomförande samt säkerställande av efterlevnaden utfärdar kommissionen fristående rapporter om följande områden:

1. Användningen av **handelspolitiska skyddsåtgärder** i händelse av dumpad eller subventionerad import som skadar EU-industrin, eller åtgärder för att bekämpa förfalskade varor eller andra intrång i immateriella rättigheter för EU-företag utomlands, tas upp i den årliga handelspolitiska skyddsrapporten⁵ samt i kommissionens rapport om immateriella rättigheter⁶ och i bevakningslistan för varumärkesförfalskning och pirattillverkning⁷, två publikationer som alternerande utfärdas vartannat år.
2. Kommissionens användning av **politiska verktyg för export- och investeringskontroll**, särskilt EU:s förordning om exportkontroll av produkter med

³ Förordning (EU) 2015/1843 om fastställande av unionsförfaranden på den gemensamma handelspolitikens område i syfte att säkerställa unionens rättigheter enligt internationella handelsregler, särskilt regler som fastställts av Världshandelsorganisationen (WTO) (kodifiering). EUT L 272, 16.10.2015, s. 1.

⁴ <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/159786.htm>

⁵ 39:e årsrapporten från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om unionens antidumpnings-, antisubventions- och skyddsåtgärder samt tredjeländers användning av handelspolitiska skyddsinstrument mot unionen under 2020. https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/august/tradoc_159782.PDF.

⁶ Rapport av den 27 april 2021 om skydd och hävdande av immateriella rättigheter i tredjeländer. https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/april/tradoc_159553.pdf.

⁷ Kommissionens bevakningslista för varumärkesförfalskning och piratkopiering. Arbetsdokument från kommissionens avdelningar (2020) 360 final av den 14 december 2020. https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/december/tradoc_159183.pdf.

dubbla användningsområden⁸ och EU:s förordning om granskning av utländska direktinvesteringar⁹, kommer att omfattas av rapporter som förväntas utfärdas i mitten av november 2021. Dessa rapporter kommer för första gången att ge en detaljerad översikt över EU:s strategiska investerings- och exportkontroller. Rapporter om exportkontroll av utfärdats på frivillig basis sedan 2013. Enligt den nya förordningen om exportkontroll är årsrapportering nu obligatorisk och kraven på öppenhet gäller.

3. Slutligen ingår information om verksamhet, övervakning och säkerställande av efterlevnaden inom ramen för EU:s allmänna preferenssystem (GSP) också i en fristående rapport som utfärdas vart 2–3 år. Den 22 september 2021 antog kommissionen sitt utkast till förslag till ny förordning¹⁰ om det allmänna preferenssystemet som ska tillämpas från och med den 1 januari 2024.

Nya verktyg som infördes 2020

Prioriteringen av genomförandet samt säkerställandet av efterlevnaden har också lett till att kommissionen under andra delen av 2020 har infört **nya verktyg riktade direkt till berörda parter** för att engagera dem i och förbättra effektiviteten av kommissionens insatser på detta område.

- ✓ Som svar på särskilda förfrågningar från berörda parter och Europaparlamentet lanserade kommissionen i oktober 2020 sin nya portal för **tillgång till marknader (A2M)**¹¹, som innehåller lättillgänglig information på flera språk om hur EU:s handelsavtal fungerar i praktiken. Portalen har även särskilda funktioner för att hjälpa operatörer att navigera de mer komplexa delarna. A2M innehåller särskilda verktyg som hjälper personer och företag i alla storlekar att utnyttja EU:s handelsavtal på bästa sätt (till exempel verktyget för självbedömning av ursprungsregler). Målet är att göra det ännu enklare för företag att få tillträde till marknader i tredjeländer.
- ✓ I november 2020 inrättade kommissionen inom generaldirektoratet för handel en **gemensam kontaktpunkt**¹², inklusive en klagomålsmekanism som gör det möjligt för alla EU-baserade berörda parter att skicka in klagomål om att tredjeländer eventuellt

⁸ REuropaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden (omarbetning), EUT L 206, 11.6.2021, s. 1 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0821>) (tidigare rådets förordning (EG) nr 428/2009 av den 5 maj 2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden, EUT L 134, 29.5.2009, s. 1 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2009.134.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2009%3A134%3ATO C)).

⁹ Förordning (EU) 2019/452 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen, EUT L 79I, 21.3.2019, s. 1.

¹⁰ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/september/tradoc_159803.pdf

¹¹ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/sv/home>.

¹² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_20_2134.

inte uppfyller sina internationella handelsåtaganden gentemot EU. Den gemensamma kontaktpunkten behandlar klagomål om paritet som rör marknadstillträde, klagomål som rör åtaganden på området för handel och hållbar utveckling och klagomål som rör det allmänna preferenssystemet. Detta nya verktyg är tillgängligt via A2M-portalen. En uppsättning operativa riktlinjer¹³ förklarar steg för steg vilken information som måste skickas in för att inleda ett klagomål. Efter de första månadernas användning har vägledningen uppdaterats för att göra processen med att skicka in klagomål tydligare och bättre underbyggd. Omfattningen av och funktionaliteten hos A2M och den gemensamma kontaktpunkten kommer att uppgraderas under de kommande tolv månaderna baserat på kontinuerlig återkoppling från berörda parter.

Införandet av dessa nya verktyg som kan användas direkt av berörda parter kompletterar de åtgärder för genomförande samt säkerställande av efterlevnaden som kommissionens avdelningar har inlett **på eget initiativ**, det vill säga inom ramen för kommissionens egna administrativa befogenheter.

I rapporten undersöks hur dessa förbättringar tillsammans har lett till konkreta resultat som härrör från följande faktorer:

- En **mer systematisk användning av de institutionella strukturer** som inrättats genom EU:s handelsavtal (särskilt förmånsavtalens nät av utskott och underkommittéer) för att säkerställa ett effektivt genomförande av tredjeländers åtaganden och lösningar på hinder för marknadstillträde.
- Ett aktivt ekosystem för **mobilisering av partnerskapet för marknadstillträde** som syftar till att förebygga och ta itu med handelshinder, inbegripet kommissionen, medlemsländerna och organ som företrädar berörda EU-parter, både i Bryssel och i tredjeländer (genom att på kommissionens vägnar mobilisera nätverket av EU-delegationer och medlemsländernas ambassader) för att ta itu med tredjeländers bristande efterlevnad.
- En hög aktivitetsnivå när det gäller **användningen av system för tvistlösning** inom ramen för WTO och enligt bilaterala handelsavtal. EU har nu inlett fyra sådana åtgärder och har gått segrande ur två av dessa tvister, en under 2020 gentemot Ukraina och en i början av 2021 gentemot Sydkorea. Slutförandet av två undersökningar enligt handelshinderförordningen.
- Fortsatt **mobilisering av företrädare för det civila samhället** vid genomförandet av EU:s handelsavtal och handelsarrangemang, särskilt åtaganden om handel och hållbar utveckling inom ramen för dessa. Detta har bland annat skett via de **inhemska rådgivargrupperna** och forum i det civila samhället och genom det stöd som ges till deras verksamhet, samt via partnerskap med internationella organisationer såsom internationella arbetsorganisationen.

¹³ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/november/tradoc_159074.pdf.

Nya lagstiftningsinstrument som infördes 2020 och 2021

På området handelskontroll i vid bemärkelse har EU sedan januari 2020 **stärkt sina rättsliga efterlevnadsrelaterade instrument**.

Den 11 oktober 2020 trädde **EU-förordningen om granskning av utländska direktinvesteringar** i kraft och samarbetsstrukturen började därmed gälla¹⁴. Den 12 februari 2021 trädde den ändrade **förordningen om genomdrivande av handelsregler**¹⁵ i kraft, vilket bidrog till att övervinna eventuell förlamning i EU:s ramverk för tvistlösning och breddade omfattningen av korrigerande åtgärder till följd av en handelstvist. En ändrad **förordning om EU:s exportkontroll** trädde i kraft den 9 september 2021¹⁶.

Färdigställande av verktygslådan

Slutligen **fortsätter kommissionen att främja ett antal andra viktiga lagstiftningsinstrument och andra instrument** för att färdigställa verktygslådan. Tillsammans säkerställer dessa instrument att EU kommer att vara bättre rustat för att möta utmaningarna inom internationell handel. Detta kommer i synnerhet att åstadkommas med 1) medlen för att säkerställa efterlevanden (genom förordningen om genomdrivande och det tillfälliga flerpartsarrangemanget för skiljedomsförfaranden) förhandlingsåtaganden inom ramen för handelsavtal, 2) autonom lagstiftning och autonoma instrument för att säkerställa lika villkor inom traditionella handels- och investeringsområden (till exempel instrument för utländska subventioner och eventuellt ett instrument för internationell upphandling), 3) autonom lagstiftning och autonoma instrument för att säkerställa skydd av EU:s intressen på ekonomiska områden med koppling till säkerhet (till exempel granskning av utländska direktinvesteringar, exportkontroller, instrument mot tvång), och 4) verktyg för att stödja EU:s mål gällande en grön omställning och hållbarhet.

Nedanstående är de konkreta pågående initiativen:

- Ett **förslag från kommissionen om ett instrument för internationell upphandling** med framsteg i rådet¹⁷ som nu öppnar dörren för dess slutförande under de kommande månaderna.
- Ett förslag från kommissionen om ett nytt rättsligt instrument för att hantera **snedvridningar till följd av utländska subventioner**¹⁸ på den inre marknaden.

¹⁴ Se fotnot 9.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/167 av den 10 februari 2021 om ändring av förordning (EU) nr 654/2014 om utövande av unionens rättigheter vid tillämpning och genomdrivande av internationella handelsregler. EUT L 49, 12.2.2021, s. 1.

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2021:206:FULL&from=EN>

¹⁷ Rådet enades den 2 juni 2021 med parlamentet om ett mandat för förhandlingar om ett instrument för internationell upphandling. Se <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9175-2021-INIT/en/pdf>.

¹⁸ Förslag till förordning av den 5 maj 2021 om utländska subventioner som snedvrider den inre marknaden, COM(2021) 223 final, se https://ec.europa.eu/competition/international/overview/proposal_for_regulation.pdf.

- Ett kommande förslag från kommissionen om ett nytt rättsligt instrument för att ta itu med **ekonomiskt tvång** från tredjeländer.
- Ett kommande förslag från kommissionen om nya rättsliga instrument för **obligatorisk tillbörlig aktsamhet** och **avskogning**.
- Lanseringen sommaren 2021 av en **översyn av handlingsplanen i 15 punkter för handel och hållbar utveckling**¹⁹.

Jämte en fortsatt, regelbaserad och proportionerlig användning av traditionella handelsinstrument (antidumpning, utjämning av subventioner) garanterar dessa förstärkta verktyg och kommissionens förnyade fokus på efterlevnad en kontinuerlig politik.

Medan kommissionen fortsätter att utveckla nya och förbättrade verktyg och instrument för att hantera de många utmaningarna när det gäller genomförande och efterlevnad blir det allt viktigare att samarbeta med medlemsländer och berörda parter (företag, organisationer för främjande av handel, arbetsmarknadens parter, grupper i det civila samhället och icke-statliga organisationer), samt med likasinnade tredjeländer, för att blåsa liv i de åtaganden vi har undertecknat och se till att verktygen och instrumenten fortsätter att ge verkliga resultat.

¹⁹ Det offentliga samrådet om handlingsplanen i 15 punkter inleddes den 27 juli och kommer att fortgå till och med den 31 oktober 2021. https://trade.ec.europa.eu/consultations/index.cfm?consul_id=301.

II. Till fullt utnyttja de möjligheter som EU:s handelsavtal erbjuder

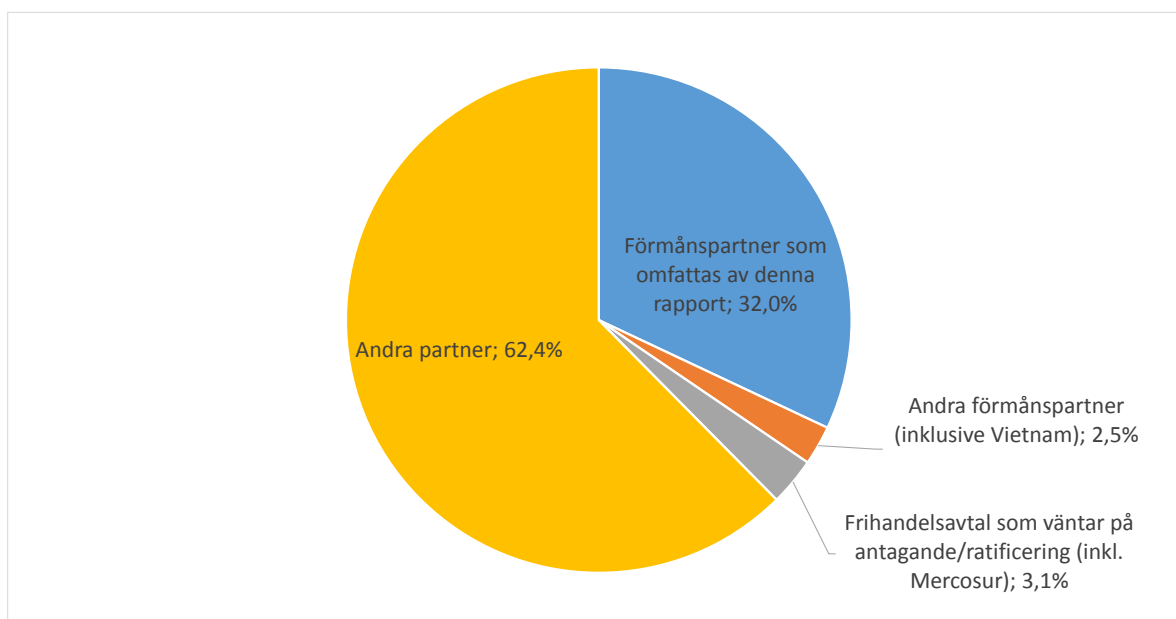
II.1 Handel med förmånspartner – den huvudsakliga utvecklingen under 2020

Statistiken i detta underavsnitt om utvecklingen av handelsflöden bygger på uppgifter från Eurostat för medlemsländerna i mars 2021 och omfattar 37 större förmånshandelsavtal²⁰ med 67 partner, som gällde under hela 2020 och utgör mer än 90 % av EU:s förmånshandel. Mer detaljerad information om dessa 37 viktiga förmånshandelsavtal finns i arbetsdokumentet²¹ som åtföljer denna rapport. Uppgifter om förmånsberättigade handelspartnerlands och EU-exportörers användning av tullförmåner offentliggörs separat på kommissionens webbplats²² för att öka insynen och uppmuntra branschorganisationer och medlemsländer att bedriva egen forskning och identifiera vilka drivkrafter som uppmuntrar till handel enligt EU:s handelsavtal. Mönster inom användningen av förmåner tas också upp i den regelbundna efterhandsutvärderingen av EU-avtal och i sektorsspecifikt arbete²³.

År 2020 skedde nästan en tredjedel av EU:s handel inom ramen för förmånshandelsavtal ...

Handeln med de 67 handelspartner som tas upp i detta avsnitt uppgick till 1 167 miljarder euro eller 32,0 % av EU:s totala utrikeshandel under 2020. Av denna summa gick 646 miljarder euro till export och 521 miljarder euro till import, vilket resulterade i ett handelsöverskott på 124 miljarder euro för EU²⁴.

Figur 1: EU:s utrikeshandel (2020)

²⁰ Eftersom EU-avtalet med Vietnam trädde i kraft först den 1 augusti ingår det ännu inte i den kvantitativa bedömningen (statistiken) nedan. Handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Förenade kungariket, som trädde i kraft den 1 januari 2021 omfattas ännu inte av denna rapport eftersom det inte tillämpades under 2020.

²¹ <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/159786.htm>.

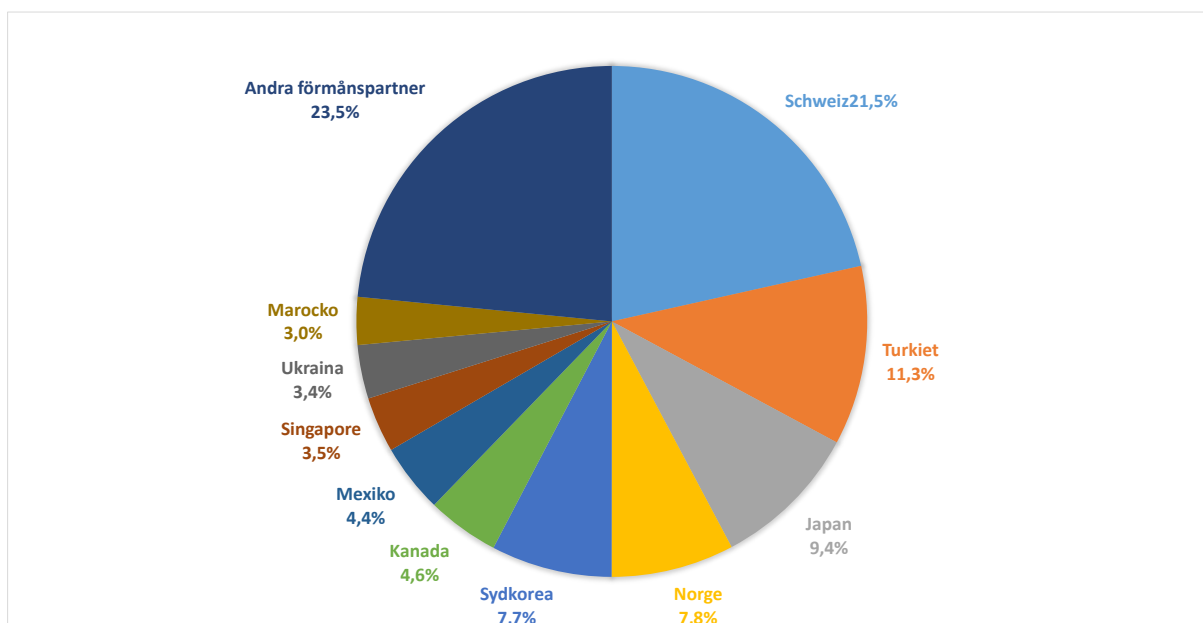
²² <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>.

²³ Till exempel de arbetsgrupper för marknadstillträde som ägde rum 2020 och 2021 för textilier och läder, skodon, däck och medicintekniska produkter.

²⁴ Handeln med alla 77 förmånsberättigade handelspartner uppgick till 1,259 miljarder euro eller 34,5 % av EU:s totala utrikeshandel under 2020. Av denna summa gick 672 miljarder euro till export och 586 miljarder euro till import, vilket resulterade i ett handelsöverskott på 86 miljarder euro för EU.

Som framgår av figur 2 förblev Schweiz EU:s största förmånspartner och stod för 21,5 % av EU:s handel med de 67 handelspartner som omfattas av denna rapport, följt av Turkiet med 11,3 %, Japan med 9,4 %, Norge med 7,8 % och Sydkorea med 7,7 %. Tillsammans stod dessa fem partner för mer än hälften av EU:s förmånshandel (57,7 %). När det gäller den totala handeln är Schweiz EU:s fjärde partner bakom Kina, USA och Förenade kungariket, medan Turkiet, Japan, Norge och Sydkorea ligger på sjätte till nionde plats bakom Ryssland och före Indien.

Figur 2: EU:s varuhandel med förmånspartner (2020)

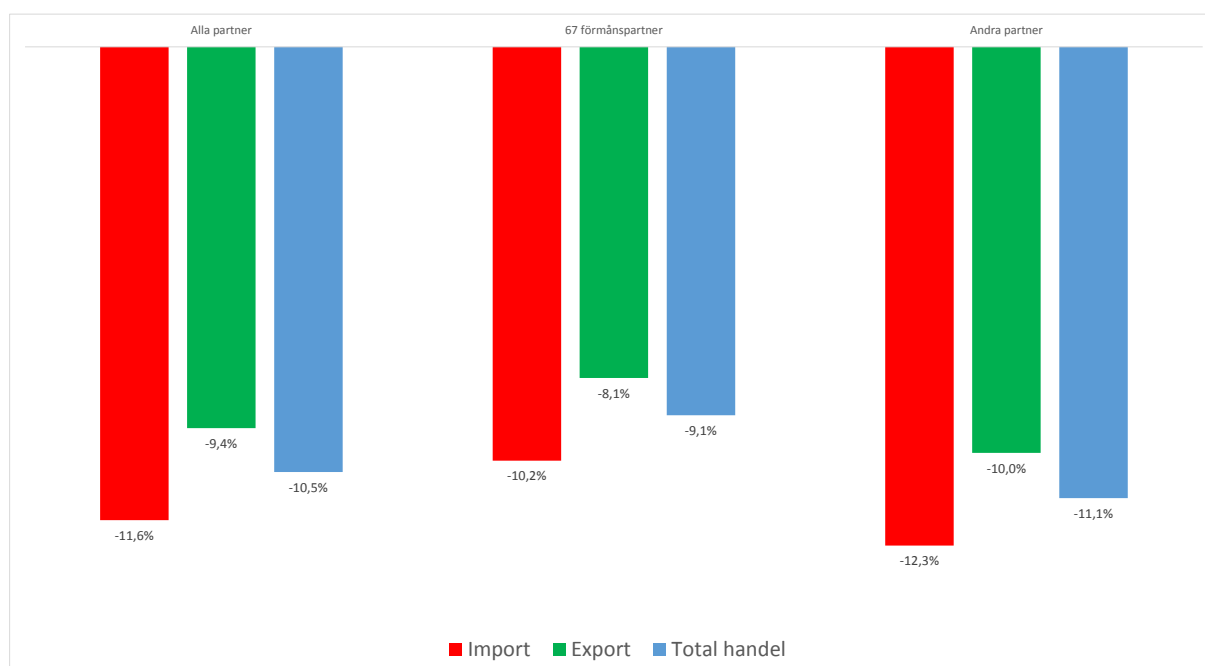

Covid-19 ledde till en svår ekonomisk chock, men förmånshandeln klarade sig något bättre

Den ekonomiska effekten av covid-19-pandemin var allvarlig och handeln med EU:s 67 förmånspartner minskade med 9,1 %. Det fanns dock viktiga undantag. Till exempel så ökade exporten av kemikalier (till stor del på grund av en ökning på 10 % inom läkemedelsexporten i de avtal som omfattas här). Sammanlagt hade EU:s handel med industriprodukter med dessa 67 partner ett överskott på 116,8 miljarder euro, vilket är en ökning med 2,1 miljarder euro jämfört med 2019.

Som framgår av figur 3 klarade sig EU:s förmånshandel bättre än EU:s handel med icke förmånsberättigade partner (−11,1 %) och handeln med resten av världen (−10,5 %). Samma tendens syntes i förmånsberättigad export av varor, där nedgången var cirka 2 procentenheter mindre än för icke förmånsberättigad handel.

Figur 3: Årlig handelstillväxt per partner (2019–2020)

Handeln med jordbruksbaserade livsmedel med förmånspartner växte dubbelt så snabbt som den totala handeln med jordbruksbaserade livsmedel

Handeln med jordbruksbaserade livsmedel med förmånspartner ökade med 2,2 %, en nedgång från 8,7 % under 2019. Denna ökning var dock fortfarande dubbelt så stor som för handeln med jordbruksbaserade livsmedel över lag (som ökade med 1 %). Exporten av jordbruksbaserade livsmedel enligt förmånsavtal ökade med 1,8 %, medan importen ökade med 2,7 %.

Lettisk spannmål når Japan

Avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och Japan hjälpte Dobeles dzirnavnieks, en ledande spannmålsodlare i Baltikum och den största pastaproducenten i norra Europa, att få fotfäste i Japan. "Den tydliga ram som EU har fastställt för export är avgörande för att hjälpa vårt företag att expandera till nya marknader. Vår hållbara produktionsmodell och våra framsteg inom ekologisk produktion erbjuder en hög tillväxtpotential för Dobeles dzirnavnieks inom och utanför EU."

(Kristaps Amsils, styrelseordförande, AS Dobeles dzirnavnieks)

Kommissionens studie om handeln med jordbruksbaserade livsmedel bekräftar EU:s strategi

I en framåtblickande **studie från kommissionen**²⁵ som offentliggjordes den 26 januari 2021 granskas de förväntade kumulativa ekonomiska effekterna fram till 2030 av pågående och kommande handelsförhandlingar om EU:s jordbrukssektor, bl.a. specifika resultat för vissa jordbruksprodukter sedan tolv handelsavtal har ingåtts. Studien visar att genomförandet av de 12

²⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/trade/documents/jrc-cumulative-economic-impact-of-trade-agreements-on-eu-agriculture_en.pdf.

frihandelsavtalen tillsammans skulle leda till en balanserad ökning av import och export av jordbruksbaserade livsmedel inom EU, med en något större ökning av exporten. Studien bekräftade också att EU:s strategi att förbättra marknadstillträdet i form av tullkvoter för de känsligaste produkterna (främst nötkött, fårkött, fjäderfä, socker och ris) gjorde det möjligt för EU att bättre skydda de närliggande sektorerna.

Kommissionen har under 2020, i enlighet med kraven i respektive förordningar, återigen övervakat importen till EU av vissa industriprodukter och jordbruksbaserade livsmedel ...

Särskilda övervakningsskyldigheter (Sydkorea, latinamerikanska partner)

*Kommissionen övervakade i enlighet med förordning (EU) nr 511/2011²⁶ **Syd Koreas import av viktiga bildelar och elektronik** från de viktigaste leverantörerna (utanför EU). År 2020 minskade Sydkoreas import av motorer och delar med 19 %, medan importen av grundläggande bildelar ökade något (+ 5 %). Samtidigt minskade EU:s import av fordon från Sydkorea med 16 %.*

*Kommissionen övervakade också importen till EU av **färska bananer från Colombia, Ecuador och Peru samt från Centralamerika**, i enlighet med kraven i EU:s förordning nr 19/2013²⁷ och nr 20/2013²⁸. Importutvecklingen under 2020 motiverade inte några uppföljningsåtgärder. Kommissionen kommer att fortsätta att regelbundet analysera marknadssituationen och EU:s bananproducenter och vid behov undersöka situationen tillsammans med medlemsländerna och de berörda parterna.*

Handeln med tjänster minskade, men EU bibehöll ändå ett överskott på området ...

Uppgifterna för 2019 (före covid-19) är de senaste siffrorna för den förmånsberättigade **handeln med tjänster**. Handeln med tjänster med de 67 partner som omfattas av denna rapport ökade med 7,8 %, vilket var långsammare än den totala handeln med tjänster utanför EU (+ 10,5 %). Samtidigt växte handeln med tjänster med de 19 förmånspartner som omfattas av denna rapport och som gjorde åtaganden inom tjänstesektorn²⁹ med 14 %, alltså snabbare än den totala handeln med tjänster i EU över lag. Förmånsberättigad handel med tjänster med alla 67 partner som omfattas av detta avsnitt hade ett handelsöverskott på 90 miljarder euro, vilket dock var en minskning på 7,8 % jämfört med 2018. Handeln med tjänster växte starkast mellan EU och dess AKS-partner (40 %) samt de tre parterna i det djupgående och omfattande frihandelsavtalet (Moldavien, Georgien och Ukraina: 16 %).

²⁶Förordning (EU) nr 511/2011 (EUT L 145, 31.5.2011, s. 19): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/ALL/?uri=CELEX:32011R0511>.

²⁷ Förordning (EU) nr 19/2013 (EUT L 17, 19.1.2013, s. 1): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0019>.

²⁸Förordning (EU) nr 20/2013 (EUT L 17, 19.1.2013, s. 13): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0020>.

²⁹ Norge, Ukraina, Moldavien, Georgien, Chile, Centralamerika, de andinska länderna, Mexiko, Kanada, Cariforum, Sydkorea och Japan.

II.2 Främja genomförandet av EU:s handelsavtal: Exempel över de fyra regionerna (Asien, Nord-, Latin- och Sydamerika, EU:s grannländer och länder i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet)³⁰

A. Övervaka åtaganden enligt EU:s handelsavtal och främja nya avtal

Att övervaka vad som händer på plats är en viktig del av ett effektivt genomförande ...

Kommissionen **övervakar sedan länge proaktivt den rättsliga ram som är relevant för partnerlandets genomförande** av åtagandena. I vissa fall använder kommissionen riktade projekt för att få en **exakt översikt över hur genomförandet fortskrider i partnerlandet**, särskilt när frågorna är mer komplexa (till exempel icke-tariffära problem och åtgärder som kräver lagstiftningsåtgärder i partnerländerna). Här är EU-delegationernas arbete avgörande.

- Ett exempel är avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap: Tack vare ett projekt med ett partnerskapsinstrument på 1 miljon euro (facilitet för stöd av genomförande av avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap) som lanserades 2019 har kommissionen genom sitt handelsteam i EU:s delegation i Tokyo kunnat övervaka de viktigaste åtgärder som Japan vidtagit från och med det första året av genomförandet av avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap. Kommissionen utfärdade en lägesrapport i augusti 2020 som omfattade det första året av genomförandet av avtalet om ekonomiskt partnerskap³¹. Den rapporten bidrog till att bringa i fokus utestående frågor, såsom upphandling, under samarbetet med de japanska motparterna i de berörda utskotten³².

Att främja nya avtal är avgörande för att öka medvetenheten bland mottagarna ...

- Exempel på detta är frihandelsavtalen med Singapore och Vietnam: För de två senaste avtalen, de med Singapore och Vietnam, inledde kommissionen år 2020 inom ramen för enheten för politiskt stöd två projekt på 285 000 euro respektive 700 000 euro för att stödja EU:s delegationer i deras arbete för att främja avtalen. I fråga om Vietnam har detta lett till åtgärder för att stödja frihandelsavtalet mellan EU och Vietnam, men också till att stärka ansvarsfulla leveranskedjor, minska plastavfallet och främja den cirkulära ekonomin. I fråga om Singapore finansierar projektet, utöver övervakningen av genomförandet, anordnandet av flera seminarier om specifika aspekter av frihandelsavtalet mellan EU och Singapore, t.ex. tullar, förenklade handelsprocedurer, ursprungsregler, offentlig upphandling och tjänster, samt utarbetande av en vägledning för företag.

... och tekniskt samarbete leder ofta till bättre genomförande från EU:s handelspartner.

Övervakningen har kompletterats med **tekniskt samarbete** mellan parterna i särskilda frågor. Dessa samarbeten har ofta stöd från EU-projekt.

- Exempel: År 2020 arbetade EU och de andinska länderna för att förbättra genomförandet av avtalet, till exempel genom

³⁰ Mer information om enskilda avtal som tillämpades 2020 finns i följande arbetsdokument:

<https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/159786.htm>.

³¹ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/november/tradoc_159026.pdf.

³² https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/march/tradoc_159469.pdf.

- ✓ projektet IP Key Latin America³³ på området **immateriella rättigheter**³⁴,
- ✓ ett projekt för **ansvarsfullt företagsledande i Latinamerika och Karibien**³⁵ som genomförs i partnerskap med OECD, ILO och kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter,
- ✓ seminarier som är inriktade på särskilda frågor på området för växt- och djurhälsa.

B. Använda den institutionella ram som EU:s frihandelsavtal erbjuder för att få marknadstillträde, lösa problem och främja samarbete

Den **institutionella ram** som EU:s handelsavtal erbjuder är avgörande för att EU:s prioriteringar inom genomförande ska kunna fullföljas. Mer än 200 kommittéer och arbetsgrupper, varav de flesta sammanträder årligen, utgör en struktur som ständigt kontrollerar genomförandet och löser problem som uppstår. De sammanför handelstjänstemän och experter från kommissionens avdelningar och offentliga förvaltningar i partnerländerna, såsom de tulltjänstemän som ansvarar för tillämpningen av reglerna eller experter på miljöskydd eller arbetstagares rättigheter. Dagordningar och rapporter från dessa institutionella organ offentliggörs på kommissionens webbplats. År 2020 innebar covid-19-pandemin att arbetet till stor del utfördes i virtuellt format.

Den institutionella ramen bidrog till att skapa marknadstillträde ...

År 2020 öppnade denna inriktning och ram **ytterligare marknadsmöjligheter** för handel med varor och tjänster. Resultaten syntes inte bara i fråga om taxor och icke-tariffära åtgärder, utan även i fråga om **offentlig upphandling** eller **immateriella rättigheter**:

- *EU:s frihandelsavtal med Colombia*: Den gemensamma kommittén för handel antog ett beslut om att utvidga täckningen enligt avtalet till att omfatta sex nya colombianska organ på central förvaltningsnivå.
- *EU:s frihandelsavtal med Sydkorea och avtalet om ekonomiskt partnerskap med Japan*: Vid ministermötena 2021 drogs slutsatsen att förteckningen över geografiska beteckningar som skyddas enligt avtalet ska utvidgas med 43 av EU:s geografiska beteckningar respektive 41 sydkoreanska geografiska beteckningar som är upptagna i avtalet mellan EU och Sydkorea. EU och Japan ska lägga till 28 geografiska beteckningar vardera. Den gemensamma kommittén antog i januari 2021 beslut nr 1 om utvidgning av förteckningen över geografiska

³³ <https://ipkey.eu/en/latin-america>.

³⁴ Läs mer i rapporten om skydd och hävdande av immateriella rättigheter i tredjeländer, s. 15.
https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/april/tradoc_159553.pdf.

³⁵ *Responsible Business Conduct in Latin America and the Caribbean* (inte översatt till svenska):
<https://mneguidelines.oecd.org/rbclac.htm>.

beteckningar som skyddas enligt avtalet³⁶. Inom vissa andra sektorer är det dock fortfarande svårt att få tillträde till båda dessa marknader³⁷.

Kontakter på ministernivå erbjuder en viktig mötesplats för lösningar

Det **årliga ministermötet** i de (gemensamma) handels- eller associeringskommittéerna kan fungera som kontaktpunkt för att **ge den drivkraft som krävs för att finna lösningar** samt för att inleda och vägleda det tekniska arbetet under hela året. Parterna beslutar ofta om viktiga genomförandefrågor under dessa gemensamma kommittéer och kan komma överens om iterativa steg för att föra dem framåt. I allt högre grad försöker kommissionen bygga vidare på detta tillvägagångssätt och införa ytterligare utvärderingsmöten mellan de gemensamma utskotten för att följa upp de framsteg som gjorts.

- *Ett exempel är Sydkorea:* Under den gemensamma kommittén för handel 2021 antog och undertecknade medordförandena en administrativ ändring av bilagan för bilsektorn som återspeglar den tekniska och regleringsmässiga utvecklingen inom den sektorn. Under samma möte kartlades också uppföljningen av återstående frågor efter panelens slutsatser i den bilaterala arbetstvisten (se avsnitt V).

Tidig underrättelse om åtgärdsförslag har också hjälpt kommissionen att föregripa problem

Den **institutionella ramen** enligt EU:s handelsavtal stöder snabb och effektiv samverkan i alla genomförandefrågor. Detta är ofta mest effektivt i det skede då åtgärderna fortfarande existerar som utkast eller ännu inte har trätt i kraft.

Under 2020 har detta arbete lett till några **viktiga resultat för att avvärja eller avlägsna handelshinder**:

- *Ett exempel är Jordanien:* I bilaterala diskussioner mellan EU och Jordanien inom ramen för associeringsavtalet mellan EU och Jordanien uttryckte EU allvarlig oro över en planerad åtgärd för att införa en "serviceavgift" på 5 % för tullbehandling av importerade varor från EU. Eftersom man förstod Jordaniens budgetutmaningar förklarade EU sin beredvillighet att stödja landets makroekonomiska stabilitet genom sitt instrument för makroekonomiskt stöd. Efter dessa utbyten avbröts åtgärden.
- *Ett annat exempel är Egypten:* Efter konstruktiva diskussioner mellan parterna i kommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder (djurhälsa och växtskydd) offentliggjorde Egypten en ny standard för fetaost, som undanröjde hänvisningen till mängden jäst som fanns i den tidigare versionen³⁸. I ett annat fall gjorde medlemsländernas snabba samarbete med EU:s

³⁶ Gemensamma kommitténs beslut nr 1/2021, enligt frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Japan om ett ekonomiskt partnerskap av den 25 januari 2021, om ändring av bilagorna 14-A och 14-B om geografiska beteckningar [2021/109]:

C/2021/82, EUT L 35, 1.2.2021, s. 31 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:22021D0109>)

³⁷ Läs mer i följande arbetsdokument från kommissionens avdelningar:

<https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/159786.htm>

³⁸ Leveranser av fetaost till Egypten har avvisats under de senaste åren på grund av att mängden jäst översteg de egyptiska normerna. Hög jästhalt är dock en naturlig egenskap hos fetaost och har ingen negativ inverkan på människors hälsa.

delegation det möjligt för kommissionen att avvärja kvantitativa restriktioner för import av utsädespotatis från EU till Egypten.

När lagar och förordningar väl trätt i kraft blir det svårare att inskränka dem, men under 2020 har arbetet i institutionella organ gett resultat

Handelshinder är mycket svårare att undanröja när de redan har förverkligats. De tas vanligtvis upp i diskussioner med partnerlandet som planlagts inom ramen för avtalen, t.ex. handelskommittéer och underkommittéer, med början på expertnivå (ibland förstärkta genom diskussioner på politisk nivå och i respektive WTO-kommittéer). Flera partnerländer anpassade 2020 lagstiftning eller praxis till handelsavtalen.

Nedanstående är några exempel:

- Ceta/vinindustrin: Efter diskussioner i kommittén för vin och spritdrycker åtog sig Kanada att ta bort den federala punktskatt som diskriminerar EU:s import fram till mitten av 2022. Ontario och Nova Scotia kommer också att avlägsna diskriminerande åtgärder för vin fram till mitten av 2023 respektive mitten av 2024. Trots återstående hinder har Kanada under 2020 blivit EU:s fjärde största exportmarknad för vin.
- Frihandelsavtal mellan EU och Centralamerika/lufttransport: Frihandelsavtal mellan EU och Centralamerika/lufttransport: Efter samordnade ingripanden från kommissionen och medlemsländer med stöd av affärsverksamhet på plats gick Panamas civila luftfartsmyndighet med på att avlägsna lokala restriktioner gällande äganderätt och KLM beviljades en slutgiltig licens för att tillhandahålla marktvärster och underhåll av flygplan. Innan dess hindrade de restriktioner gällande äganderätt, som Panama infört i strid med frihandelsavtalet mellan EU och Centralamerika, EU:s flygbolag KLM från att tillhandahålla sådana tjänster. Dessa restriktioner påverkade också andra EU-flygbolag, eftersom KLM var den enda leverantör av underhållsarbete för luftfart som licensierats av Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet (Easa) i Panama.

... kommissionen är redo att inleda bilaterala tvister om hinder inte kan undanröjas på annat sätt

Om en lösning inte kan hittas är kommissionen beredd att inleda en **bilateral tvistlösning** enligt förfarandena i 31 av de 37 förmånshandelsavtal som omfattas av denna rapport och som gör det möjligt att vidta motåtgärder vid bristande efterlevnad. Läs mer om bilaterala tvister under 2020 i avsnitt V.

Genomförande handlar inte bara om hinder: EU:s avtal under 2020 har även hjälp till att öppna upp marknader och lett till bredare samarbete ...

Den institutionella uppbyggnaden av EU:s handelsavtal visar också vägen mot att **främja samarbete** med handelspartner i handelsrelaterade frågor, såsom **regleringsfrågor**:

Exempel: Regleringssamarbete mellan EU och Japan inom AEP-kommittén för regleringssamarbete:

- Japan och EU godkände i sina respektive nationella förordningar ett antal vintillverkningsmetoder som den andra partens producenter använder, inklusive tillsatser och enzymer, och underlättade därmed handeln inom sektorn.

- Efter ett framgångsrikt genomförande av fyra föreskrifter från FN:s ekonomiska kommission för Europa (Unece) harmoniserade Japan och EU sina tekniska föreskrifter för bilar med avseende på ytterligare fyra tekniska aspekter. Enhetlighet i regleringen uppnåddes genom en ändring av avtalet om ekonomiskt partnerskap som bestod i att uppdatera förteckningen över Unece-föreskrifter för motorfordon som båda sidor tillämpar.

EU:s handelsavtal kan också erbjuda en **plattform för samarbete utöver handel**:

Exempel: Regleringssamarbete mellan EU och Kanada inom ramen för Ceta om konsumentssäkerhet och läkemedel

- Kommissionen och Kanada (Health Canada) samarbetar i fråga om konsumentssäkerhet genom att genomföra den administrativa överenskommelse som undertecknades 2018. Detta innebär att de med förenade krafter återkallar produkter (till exempel leksaker i december 2020) och samordnar övervakning, till exempel av tungmetaller i barnsmymcken som säljs online.
- EU och Kanada har genom bilateralt samarbete mellan sina behöriga myndigheter beslutat att erkänna resultaten av varandras inspektioner av god tillverkningssed som utförts av antingen EU-inspektörer eller kanadensiska inspektörer i anläggningar i tredjeländer. Detta skedde i enlighet med Ceta-protokollet om ömsesidigt erkännande av program för efterlevnad och kontroll av efterlevnaden av god tillverkningssed för farmaceutiska produkter.

EU:s handelsavtal, särskilt regionala sådana som avtal om ekonomiskt partnerskap med AKS-länderna, utgör också en **solid grund för att inleda en flerpartsdialog** och därigenom ta itu med viktiga utmaningar inom internationell och regional handel, såsom hållbara värdekedjor eller barnarbete.

Exempel: Genom avtal om ekonomiskt partnerskap med partner i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet har EU inlett en flerpartsdialog om barnarbete inom ramen för initiativet för hållbara kakaoprodukter

- Avtal om ekonomiskt partnerskap med Ghana och Elfenbenskusten: Inom ramen för initiativet för hållbara kakaoprodukter, som kommissionen igångsatte i september 2020, är Ghana och Elfenbenskusten nu knutna till EU:s flerpartsdialog om hållbar kakaoproduktion/värdekedja och bedriver liknande dialoger på plats. Även Kamerun har anslutit sig som observatör under 2021. Syftet med flerpartsdialogen är att göra framsteg när det gäller att eliminera barnarbete och barnhandel inom leveranskedjorna för kakaoprodukter, förbättra skyddet och återställandet av skogar i kakaoproducerande regioner och garantera kakaoproducenter en inkomst som de kan leva på. Dialogen om kakao bringar samman viktiga berörda EU-parter, däribland företrädare för medlemsländerna, Europaparlamentet, industrin och det civila samhällets organisationer.

Samtidigt som covid-19-pandemin hade en allvarlig negativ inverkan på handeln under 2020 så fortsatte EU:s frihandelsavtal att underlätta handel och investeringar ...

I dag är EU den främsta handelspartnern för 74 länder runtom i världen, däribland i Asien, Afrika, Förenta staterna, västra Balkan och EU:s grannländer. Handelsavtalen fortsatte att underlätta handeln mellan EU och dess partner under 2020 och stärkte EU:s ställning som investerare, även om covid-19-pandemin medförde ett antal avbrott i leveranskedjan, minskad efterfrågan och en betydande minskning av både den totala handeln och den förmånsberättigade handeln.

... men utmaningar kvarstår för några av EU:s äldsta och största handelspartner, såsom Schweiz, Turkiet och Norge ...

Utmaningar kvarstår i EU:s förbindelser med några av dess äldsta och största förmånspartner. Dessa förbindelser baseras på äldre avtal som är mer begränsade i sin omfattning.

- Med **Schweiz**, EU:s första förmånspartner (den fjärde största totalt och den tredje största för tjänster), gjordes inga framsteg under 2020 när det gällde ratificeringen av det institutionella ramavtal som förhandlades fram 2018. Förbundsrådet har beslutat att stoppa förhandlingarna om det institutionella ramavtalet. Detta ramavtal måste finnas om ytterligare potential för bilateral handel ska vara möjlig.
- Med **Turkiet**, EU:s näst största förmånspartner, kan förhandlingarna om en moderniserad tullunion inledas först när rådet har antagit de tillhörande förhandlingsdirektiven. Turkiet har bibehållit handelshinder i strid med tullunionsavtalet, särskilt genom en betydande utvidgning av antalet extratullar som landet inför utöver den gemensamma tulltaxan. En annan fråga har varit krav på ursprungsintyg för EU-varor. Efter ändringen av den turkiska tullkodexen i januari 2021 skedde en rad kontakter på hög nivå och tekniska möten med Turkiet, varefter Turkiet informerade EU om att man skickat instruktioner till alla turkiska tullförvaltningar och hållit informationsmöten med ekonomiska aktörer för att klargöra situationen. Frågor kvarstår när det gäller Turkiets tillämpning av lokaliseringskrav inom läkemedelssektorn. Det icke-diskriminerande genomförandet av tilläggsprotokollet till associeringsavtalet gentemot samtliga medlemsländer, inklusive Republiken Cypern, är också ett av EU:s centrala krav.
- Med **Norge**, EU:s fjärde största förmånspartner, gjordes inga framsteg vad gällde kommissionens begäran om översyn av handelssystemet för bearbetade jordbruksprodukter. EU:s export av bearbetade jordbruksprodukter ökade trots detta, men inte så snabbt som vore möjligt med lägre tullavgifter. Förhandlingarna om geografiska beteckningar har ännu inte återupptagits. Det krävs engagemang både på området bearbetade jordbruksprodukter och geografiska beteckningar.

C. Fokus på handel och hållbar utveckling

Tack vare lanseringen av den tidiga översynen av handlingsplanen i 15 punkter har hållbar utveckling fortsatt att stå i fokus under 2020

EU:s handelspolitik prioriterar genomförandet och säkerställandet av efterlevnaden av kapitlen om **handel och hållbar utveckling**. Genom att tillhandahålla en konsekvent ram och strategi har den **handlingsplan i 15 punkter för handel och hållbar utveckling** som offentliggjordes i februari 2018³⁹ varit vägledande för arbetet med att ytterligare förbättra genomförandet och efterlevnaden av kapitlen om handel och hållbar utveckling i EU:s handelsavtal. Denna handlingsplan, som för närvarande ses över mot bakgrund av utvecklingen av handelspolitiken och de insatser som krävts under covid-19-pandemin, innehåller åtgärder på följande fyra huvudområden: Förbättra kommissionens sätt att samarbeta med medlemsländerna och Europaparlamentet, underlätta det civila samhällets roll vad gäller övervakning och rådgivande gentemot avtalsparterna, skapa resultat och öka insyn och kommunikation.

... och den första tvisten under frihandelsavtalet mellan EU och Sydkorea

Tvisten om handel och hållbar utveckling inom ramen för handelsavtalet mellan EU och Sydkorea var det första bilaterala tvistlösningsförfarande som inleddes av EU och även det första som gällde bestämmelser om handel och hållbar utveckling. Detta förfarande inleddes i slutet av 2018⁴⁰ på grund av EU:s farhågor gällande Sydkoreas bristande respekt för principerna om vissa grundläggande arbetstagarrättigheter och underlåtenhet att ratificera fyra grundläggande ILO-konventioner i enlighet med handelsavtalet. Expertpanelens beslut utfärdades den 20 januari 2021 och ansåg att Sydkorea inte uppfyllt sina skyldigheter. Tvisten med Sydkorea visar också hur viktigt det är att vid behov **använda efterlevnadsverktygen** som föreskrivs i kapitlen om handel och hållbar utveckling.

³⁹ Se icke-officiellt dokument från kommissionens avdelningar: *Feedback and way forward on improving the implementation and enforcement of Trade and Sustainable Development chapters in EU Free Trade Agreements* av den 26 februari 2018 http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/february/tradoc_156618.pdf.

⁴⁰Läs mer om tvisten i avsnitt V.

Tvistlösningsförfarandet mot Sydkorea

Panelen klargjorde att (1) efterlevnad av de grundläggande arbetsprinciperna i ILO är ett bindande åtagande från ILO:s medlemmar och från parterna i handelsavtalet, även om konventionerna inte ratificerats, (2) att det finns en fortlöpande skyldighet att på ett kontinuerligt och ihållande sätt försöka uppnå ratificering av de grundläggande ILO-konventioner som är bindande för parterna (Sydkorea är därför fortfarande skyldigt att göra detta), och att kontinuerliga och ihållande försök till ratificering innebär att göra verkliga ansträngningar snarare än att bara ge sken av detta, samt (3) att det inte är nödvändigt att påvisa att underlåtenheten att följa bestämmelserna påverkar handeln.

Utvecklingen i Sydkorea efter panelen visar att bestämmelserna om handel och hållbar utveckling kan leda till **verklig förändring**. (1) Före utfärdandet av panelens rapport antog den koreanska nationalförsamlingen i december 2020 en rad lagändringar av den koreanska lagen om fackförenings- och arbetsrelationsanpassning med målet att bringa denna i överensstämmelse med principen om föreningsfrihet. (2) Den 26 februari 2021 slutförde nationalförsamlingen ratificeringen av tre av de fyra pågående grundläggande ILO-konventionerna (nr 87 om föreningsfrihet och organisationsrätt, nr 98 om organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten samt nr 29 om tvångsarbete). (3) Med hjälp av de institutionella strukturerna inom ramen för frihandelsavtalet enades kommittén för handel och hållbar utveckling och handelskommittén i april 2021 om en process för att övervaka genomförandet av rekommendationerna i expertpanelens rapport. Denna process omfattar en gemensam granskning av de ändringar som gjorts i fackföreningslagstiftningen och av de steg som vidtagits för ratificeringen av den enda kvarstående grundläggande ILO-konventionen, nr 105 om avskaffande av tvångsarbete.

Noggrann övervakning av bestämmelserna om handel och hållbar utveckling i EU:s handelsavtal är av största vikt ...

Trots covid-19-pandemin hade **alla kommittéer för handel och hållbar utveckling** möten under 2020 och den första halvan av 2021 **som planerat**, med undantag för kommittén för Vietnam. Även det första mötet i den styrelse för handel och hållbar utveckling som inrättats inom ramen för **frihandelsavtalet mellan EU och Singapore** ägde rum som planerat. Mötena mellan de inhemska rådgivargrupperna mellan båda parterna i frihandelsavtalet mellan EU och Singapore och civilsamhällets fora ägde rum virtuellt, vilket gjorde det möjligt för många fler av civilsamhällets organisationer att delta och få sina röster hörda.

... och EU:s handelspartners ratificering av ILO-konventioner har fortsatt att vara en hög prioritet
Ratificering av grundläggande ILO-konventioner och genomförande av arbetsmarknadsåtaganden har varit en viktig prioritering i EU:s samarbete om handel och hållbar utveckling inom ramen för flera frihandelsavtal. Det mest framträdande exemplet var tvistlösningsförfarandet med **Sydkorea**, som nämns ovan. Det fortsatta engagemanget med **Vietnam** är också värt att notera eftersom det visar på de framsteg som ratificeringsförfarandet möjliggör och Europaparlamentets särskilda roll i det skedet. År 2020 fortsatte Vietnam att arbeta med lagstiftningen för att möjliggöra genomförandet av sin nya arbetslag, som trädde i kraft den 1 januari 2021 (efter att ha antagits den 20 november 2019). EU fortsatte att stödja denna process genom samarbete med ILO och genom nära kontakter med de vietnamesiska myndigheterna. Trots detta och i avsaknad av genomförandelagstiftning är det ännu inte möjligt att upprätta fria fackföreningar i Vietnam.

Kommissionen har återigen haft ett nära samarbete med Internationella arbetsorganisationen ...

Kommissionen har i samarbete med ILO tillhandahållit tekniskt stöd till **Georgien** för att stödja landet i antagandet av en ny arbetslag i september 2020. Detta har lett till närmare överensstämmelse med internationella standarder och relevant EU-lagstiftning, och till en ny lag om yrkesinspektioner. Samarbetet med ILO gjorde det också möjligt för kommissionen att erbjuda tekniskt stöd för att främja arbetstagarnas rättigheter i landsbygdsområden i **Colombia**, tack vare ett projekt för att stärka yrkesinspektioner. Det gjorde det också möjligt att anordna en workshop om yrkesinspektioner i **Peru** i februari 2020. År 2020 tillhandahöll EU även tekniskt stöd för att förbättra yrkesinspektionen inom jordbrukssektorena i **Ecuador** (som ska genomföras 2021).

Genomförande av åtaganden om miljömässig hållbarhet blir också allt viktigare

På området **miljö** fortsatte kommissionen sitt nära samarbete med **Vietnam** om skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog (Forest Law Enforcement, Governance and Trade). Det frivilliga partnerskapsavtalet mellan EU och Vietnam trädde i kraft i juni 2019 och Vietnam fortsatte att utarbeta de bestämmelser som krävs för att genomföra laglighetsförsäkringssystemet för timmer. Det nära samarbete med **Ukraina** fortsatte också i fråga om reformen av den ukrainska skogsbrukssektorn, med fokus på avverkning och handel med trä och i synnerhet åtgärder mot olagligt skogsvirke.

Översynen av handlingsplanen i 15 punkter för handel och hållbar utveckling undersöker olika sätt att stärka genomförande och efterlevnad ...

Översynen av kommissionens **handlingsplan i 15 punkter** från februari 2018 inleddes 2021 (tidigarelagd från 2023) och omfattar ett brett offentligt samråd samt en jämförande studie om genomförande samt efterlevnad. Överlag så kommer granskningen att täcka alla relevanta aspekter av genomförandet och efterlevnaden inom handel och hållbar utveckling, bl.a. åtagandenas omfattning, övervakningsmekanismer, möjligheten till sanktioner vid bristande efterlevnad, klausulen om väsentliga element samt institutionella uppbyggnader och tillräckliga resurser.

Vid genomförandet av bestämmelserna om handel och hållbar utveckling i EU:s handelsavtal rådfrågar kommissionen EU:s inhemska rådgivargrupper som hjälper den med förbindelser till det civila samhället i EU och partnerländerna.

Tolv av EU:s handelsavtal⁴¹ föreskriver att det **civila samhället** ska delta i rådgivning om övervakning och genomförande av kapitlen om handel och hållbar utveckling, särskilt genom att skapa **inhemska rådgivargrupper** på båda sidor. EU:s inhemska rådgivargrupper omfattar en blandning av företrädare för berörda parter på EU-nivå samt mindre organisationer som ägnar sig åt särskilda ämnen. En majoritet av ledamöterna väljs ut efter en offentlig inbjudan att lämna intresseanmälan, medan andra utses av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK), som också tillhandahåller sekretariatet för EU:s inhemska rådgivargrupper. Kommissionen stöder det arbete som utförs av både EU:s och partnerländernas inhemska rådgivargrupper genom ett partnerskapsinstrument samt genom

⁴¹ Elva av dessa avtal omfattas av denna rapport. Det tolfte, handels- och samarbetsavtalet med Förenade kungariket, omfattas ännu inte eftersom dess tillämpning inleddes först den 1 januari 2021.

det gemensamma arbete som utförs av kommissionens personal i högkvarteret och handelsgrupperna i EU:s delegationer.

Exempel på verksamhet som EU:s inhemska rådgivargrupper bedriver och som är relevant för genomförandet av kapitlen om handel och hållbar utveckling

Arbetsrättsliga tvister med Sydkorea: EU:s inhemska rådgivargrupper hjälpte kommissionen att främja EU:s försök att få Sydkorea att uppfylla sina arbetsmarknadsåtaganden enligt frihandelsavtalet mellan EU och Sydkorea. Som ett led i detta uppmärksammade de kommissionen på uppgifter om potentiellt problematiska delar inom den koreanska rättsliga ramen och praxis som rör grundläggande ILO-principer och ratificering av de grundläggande ILO-konventionerna. EU:s inhemska rådgivargrupper spelar en aktiv roll när det gäller att övervaka efterlevnaden av rapporten från panelen för handel och hållbar utveckling.

Människorättsfrågor i andinska länder: EU:s inhemska rådgivargrupper rapporterade vid sina två möten med kommissionen under 2020 om våld mot fackföreningsledare och miljöaktivister i Colombia, situationen för banansektorn i Ecuador, övervakningen av arbets- och miljöfrågor i Peru och covid-19-pandemins socioekonomiska inverkan på EU och de andinska partnerländerna. Kommissionen använde denna information för sin diskussion med handelspartnerna vid mötena i kommittén för handel och hållbar utveckling.

Upprättandet av en strukturerad dialog med det civila samhället har visat sig vara svårt för några av EU:s handelspartner som inte har haft mycket engagemang med civilsamhället. EU:s delegationer uppmanas att nå ut till värdländerna när dessa inrättar sådana strukturer och vid behov ge råd och stöd. Följande är ett exempel på detta:

- Frihandelsavtal mellan EU och Vietnam: Kommissionen har efter frihandelsavtalets ikraftträdande via sitt handelsgrupp vid EU:s delegation i Hanoi aktivt stött inrättandet av Vietnams inhemska rådgivande grupp. Detta stöd har huvudsakligen kanaliserats genom ett projekt som främjar deltagande av arbetsmarknadens parter (företag och arbetstagarorganisationer) och civilsamhället (icke-statliga organisationer). Detta har uppskattats både av det lokala civilsamhället och av den vietnamesiska förvaltningen, med tanke på Vietnams begränsade erfarenheter av oberoende civilsamhällesorganisationer.

D. Analys av effekterna av handelsavtal (i efterhand) för att förbättra genomförandet

Att dra lärdomar från effekterna av befintliga avtal bidrar till att förbättra genomförandet i framtiden

Kommissionen **utvärderar effekterna av sina handelsavtal över tid**, första gången vanligtvis efter fem års genomförande, för att kontrollera om de förväntade resultaten har uppnåtts. Två efterhandsutvärderingar slutfördes 2020. Dessa omfattade avtalet om ekonomiskt partnerskap med **Cariforum** (dess andra utvärdering efter tio år) och frihandelsavtal med de **sex Medelhavsländerna**⁴². De offentliggjordes i januari respektive mars 2021. Båda utvärderingarna pekar ut de viktigaste olösta frågorna och var fokus bör ligga i genomförandet. De identifierar även problem som ofta dyker upp i dessa regioner.

När det till exempel gäller det **ekonomiska partnerskapsavtalet mellan EU och Cariforum** är bristen på administrativ kapacitet hos myndigheterna/byråerna fortfarande ett problem. Andra problem är bristande medvetenhet om avtalet på företagsnivå och otillräcklig respekt för insynskraven. Med

⁴² Studien omfattar Algeriet, Egypten, Jordanien, Libanon, Marocko och Tunisien, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fab9bddd-9106-11eb-b85c-01aa75ed71a1>.

tanke på det ekonomiska partnerskaps utvecklingsdimension är samtidigt ett framgångsrikt genomförande av de 14 Cariforum-länderna i hög grad beroende av att utvecklingssamarbetet finansieras på relevant sätt. Det nya partnerskapsprogrammet inom ramen för instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen i den fleråriga budgetramen 2021–2027 skapar möjligheter till sådant skräddarsytt stöd för att möta de handelsrelaterade utmaningar som har identifierats. I utvärderingen identifierades också områden där EU behövde göra mer, särskilt när det gäller större medlemsländers engagemang, förbättrad kommunikation och stöd för förbindelser och plattformar mellan företag.

När det gäller de **sex avtalen mellan Europa och Medelhavsländerna** pekar utvärderingen på behovet av en ytterligare minskning av antalet icke-tariffära åtgärder, såsom icke-automatiska importlicenser eller icke anmälda tekniska föreskrifter som leder till oförutsägbarhet och snedvrider den lokala affärsverksamheten. I studien rekommenderas dessutom förenkling av administrativa förfaranden, tillämpning av internationellt erkända standarder och undvikande av onödigt dubbelarbete vid bedömningar av överensstämmelse. Förbättring av näringslivet skulle behöva åtföljas av ökat EU-stöd och ökat samarbete kring politik för att förbättra konkurrenskraften, kompetensen och undanröja logistiska begränsningar. De fastställda målen kommer inte bara att stödja genomförandeprocessen för frihandelsavtalen utan skulle också kunna vara vägledande för reflektioner om EU:s Aid for Trade under perioden 2021–2027.

III. Stöd för små och medelstora företag att delta i handelsavtal

Små och medelstora företag och familjeföretag utgör omkring 99 % av alla företag i EU och står för hälften av Europas BNP

Globala marknader är fortfarande en viktig källa till tillväxt för små och medelstora företag, som står för en tredjedel av all EU-export och står för mer än 13 miljoner arbetstillfällen i EU⁴³. År 2020 intensifierade kommissionen sina ansträngningar för att hjälpa små och medelstora företag att utnyttja handelsregler och handelsavtal på bästa sätt och göra det lättare för dem att framhäva farhågor om hur handelsavtal och handelsregler följs.

Informationsluckor och brist på know-how kan i sig utgöra ett hinder för handel och investeringar, något som i synnerhet drabbar mindre företag. För det första är handelsavtal inte till någon nytta om de potentiella mottagarna av sådana förmåner inte känner till dem och om de inte förstår hur de ska kunna ta del av fördelarna i konkreta fall. Även om små och medelstora företag inte exporterar direkt kan handelsavtal ha betydelse för dem på grund av deras roll i globala leveranskedjor. För det andra, även om företagen är medvetna om WTO:s regler och EU:s förmånsavtal så kan de inte automatiskt utnyttja fördelarna med dessa. Även om handelsfrämjande är medlemsländernas, näringslivsorganisationernas eller de handelsfrämjande myndigheternas område fortsatte därför kommissionen att stödja deras verksamhet under 2020. Detta skedde bland annat genom vägledning, utåtriktad verksamhet (särskilt genom EU-delegationer i partnerländer), särskilda interaktiva onlineverktyg eller hjälpcentraler och centrum för små och medelstora företag.

⁴³ Meddelande från chefsekonomen vid GD Handel från maj 2020:
https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/june/tradoc_158778.pdf.

Handelsavtal med utvecklingsländer erbjuder möjligheter till marknadstillträde som lokala små och medelstora företag är angelägna om att utnyttja. De ger även incitament till reformer som utvecklingssamarbetet kan bygga vidare på. Ekonomiska partnerskapsavtal med exempelvis länder i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet har en stark utvecklingsdimension: Ett framgångsrikt genomförande av dessa är beroende av att man kommer till rätta med dessa länders interna handelshinder genom Aid for Trade. Det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer denna rapport innehåller exempel på hur EU:s delegationer arbetar för att komma till rätta med handelshinder genom Aid for Trade. EU:s lägesrapport om Aid for Trade för 2020 innehåller ytterligare information om kommissionens och medlemsländernas stöd till små och medelstora företag i utvecklingsländer för att hjälpa dem utnyttja EU:s handelsavtal på bästa sätt⁴⁴.

A. Access2Markets och verktyget för självbedömning av ursprungsregler

Under 2020 lanserades Access2Markets-portalen som är en kostnadsfri gemensam kontaktpunkt för information om handel ...

Kommissionens nya portal för import och export, **Access2Markets**⁴⁵, som lanserades i oktober 2020 tillsammans med det **integrerade verktyget för självbedömning av ursprungsregler**, erbjuder kostnadsfri, sökbar, flerspråkig och aktuell information. Portalen omfattar 122 exportmarknader utanför EU och 190 källmarknader. Företag kan hitta information om tullar, skatter, kvoter, importformaliteter och förfaranden för import och export, och de kan jämföra ursprungsreglerna i alla EU:s handelsavtal. Portalen är tillgänglig för alla användare, men är särskilt användbar för små och medelstora företag.

... plattformen innehåller ett självbedömningsverktyg för att hjälpa företag att navigera bland ursprungsreglerna i olika EU-avtal

Verktyget för självbedömning av ursprungsregler

Verktyget vägleder användarna genom en rad frågor för att bedöma om deras produkter uppfyller reglerna för att omfattas av förmånsbehandling enligt ett EU-handelsavtal. För att underlätta användningen för företag innehåller verktyget också tydliga instruktioner om den dokumentation som krävs som ursprungsbevis för att erhålla tullförmåner och innehåller en funktion för att jämföra reglerna i olika avtal. För närvarande används verktyget omkring 500 gånger om dagen.

Access2Markets har mottagits väl av upp till 10 000 användare dagligen, varav 70 % är från EU. Användningen är betydligt högre än för de verktyg som den ersatte (databasen för marknadstillträde och hjälpcentralen för handel). Access2Markets och verktyget för självbedömning av ursprungsregler har utvecklats i nära samarbete med både branschorganisationer och handelskammare och förbättras ständigt baserat på användarfeedback. Denna goda start återspeglades i och med att plattformen vann den allmänna rösten i utmärkelsen för **Europeiska ombudsmannens pris för god förvaltning**⁴⁶ 2021, ett erkännande av dess förmåga att tillhandahålla medborgarinriktade tjänster i kristider.

⁴⁴ Europeiska kommissionen, *EU:s lägesrapport om Aid for Trade 2020 – Översyn av framstegen i genomförandet av EU:s uppdaterade Aid for Trade-strategi från 2017*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2020 (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f022db96-d854-11ea-adf7-01aa75ed71a1>).

⁴⁵ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/sv/home>.

⁴⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=EXklJaJvv5E>.

Access2Markets kommer att utvidgas med nya moduler om tjänster och upphandling under de kommande åren och flertalet avtal kommer att finnas i verktyget för självbedömning av ursprungsregler i slutet av 2021 ...

Som en del av förbättringarna **utvidgas Access2Market** till att omfatta andra viktiga delar av EU:s handelsavtal:

- En **sökbar databas som omfattar ett antal tjänstesektorer** med EU-avtal håller på att utarbetas på pilotbasis, liksom särskilda sektorsspecifika vägledningar med fokus på vissa regioner eller länder, till exempel på området för växt- och djurhälsobestämmelser.
- **Den geografiska täckningen för verktyget för självbedömning av ursprungsregler utvidgas också** till att omfatta flertalet handelsavtal i slutet av 2021. I dag ingår redan handelsavtal med 26 länder (bl.a. Förenade kungariket, centralamerikanska parner, Colombia/Peru/Ecuador, Vietnam, Kanada, Japan och Sydkorea).
- Ett nytt verktyg – **Access2Procurement**⁴⁷ – infört i september 2021 omfattar offentlig upphandling enligt EU:s handelsavtal och kommer till en början att omfatta medlemmarna i avtalet om offentlig upphandling och avtalet mellan EU och Kanada (Ceta). Täckningen kommer gradvis att utvidgas.

Ett nytt verktyg för att ge bättre information om offentliga upphandlingar

Access2Procurement är ett nytt it-verktyg som är integrerat i Access2Markets-plattformen. Dess syfte är att hjälpa europeiska leverantörer att ta reda på om de är berättigade att lägga bud på ett visst kontrakt för offentlig upphandling i ett tredjeland. Baserat på de svar som användarna ger på tre eller fyra frågor om den upphandlande enheten, innehållet i upphandlingen och kontraktets förväntade värde ger det nya verktyget en snabb och mycket tillförlitlig bedömning av om användaren har rätt att delta i anbudsförfarandet. Detta kommer att hjälpa anbudsgivarna att avgöra om ett upphandlingsprojekt i ett tredjeland omfattas av landets åtaganden om marknadstillträde gentemot EU, i enlighet med antingen WTO:s avtal om offentlig upphandling eller ett bilateralt avtal.

B. Vägledningar, hjälpcentraler, centrum för små och medelstora företag och samarbete med nätverk

I sitt arbete för att förbättra kommunikationen fortsätter kommissionen att fokusera på de fördelar som EU:s handelsavtal erbjuder företag, särskilt små och medelstora företag ...

Under 2020 fortsatte kommissionen att **ta fram en rad vägledningar** för att hjälpa företag att navigera i avtalen, med stöd av särskilda utbildningsmöten och webinarier för berörda parter, som ett komplement till den verksamhet som bedrivs av EU:s medlemsländer och näringsliv. **EU:s delegationer** spelar en viktig roll för att öka medvetenheten och ger stöd till ekonomiska aktörer som vill dra nytta av fördelarna med avtalet.

- Ett exempel är Kanada: År 2020 fortsatte kommissionen att utveckla särskilda vägledningar och organisera webinarier för att hjälpa EU-företag som är eller vill bli aktiva på den kanadensiska marknaden. Detta arbete omfattade nio områden från mycket tekniska ämnen, såsom alternativ till metylbromidbehandling för export av vissa växtprodukter eller möjligheter för företag med ren teknik, till mer allmänna ämnen som offentliga

⁴⁷ <https://webgate.ec.europa.eu/procurement/#/step1>

upphandlingsmöjligheter i Kanada på eller under federal nivå eller en översikt över immateriella rättigheter i Kanada. Alla dessa vägledningar och rapporter finns allmänt tillgängliga på kommissionens webbplats⁴⁸.

- Ett annat exempel är Japan: År 2020 utvecklade handelsgruppen i EU-delegationen i Tokyo en steg-för-steg-guide för att lämna information om marknadstillträde till företag, som kompletterades med samt sektorsspecifika vägledningar⁴⁹.

EU-stödda centrum för små och medelstora företag på viktiga marknader spelar en viktig roll ...

För att hjälpa små och medelstora företag att internationalisera och vägleda dem gällande förhandlade fördelar i partnerländerna **fortsätter kommissionen att stödja centrum för små och medelstora företag i Kina och Japan**. Detta sker i nära samarbete med medlemsländerna, nationella och europeiska branschorganisationer utomlands och organisationer för främjande av handel. **Centrumet för industriellt samarbete mellan EU och Japan**⁵⁰ har 2 233 registrerade medlemmar. Det finansieras och förvaltas gemensamt av EU och Japan⁵¹ i samarbete med medlemsländernas organisationer för främjande av handel. Centrumet tillhandahåller flera tjänster⁵² till små och medelstora företag, bland annat via en helpdesk om avtalet om ekonomiskt partnerskap⁵³, via den japanska supportavdelningen för skatter och offentlig upphandling⁵⁴, och främjar tekniköverföring mellan EU och Japan via en särskild hjälpcentral⁵⁵. **EU:s centrum för små och medelstora företag i Kina** är ett projekt som finansieras av kommissionen och som sedan 2010 hjälper europeiska små och medelstora företag att göra affärer i Kina. Projektet är inne i sin tredje fas och planeras för närvarande att löpa från oktober 2020 till mars 2022. I sin andra fas (juli 2014–april 2020) finansierades EU:s centrum för små och medelstora företag av EU med en total budget på 5,9 miljoner euro och webbplatsen för EU:s centrum för små och medelstora företag har 14 163 registrerade användare.

Centrum för små och medelstora företag i Japan och Kina

Nedanstående är exempel på verksamhet inom centret för industriellt samarbete mellan EU och Japan 2020:

- ✓ 16 webinarier om det ekonomiska partnerskapet (via EPA Helpdesk) med 925 deltagare.
- ✓ 18 faktablad som vägleder små och medelstora företag om viktiga aspekter av avtalet om ekonomiskt partnerskap.
- ✓ 21 webinarier med 810 deltagare.

Nedanstående är exempel på verksamhet vid EU:s centrum för små och medelstora

⁴⁸ <https://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1720&title=CETA-factsheet-and-guides>.

⁴⁹ *Guide for EU suppliers on government procurement in Japan* (inte översatt till svenska): https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/november/tradoc_159028.pdf. Steg-för-steg-guide med information om marknadstillträde för EU-företag: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/eu-japan-economic-partnership-agreement>.

⁵⁰ <https://www.eu-japan.eu/>.

⁵¹ EU tillhandahåller finansiering inom ramen för Cosme-arbetsprogrammet 2020 (5,6 miljoner euro, april 2020–mars 2022).

⁵² <https://www.eu-japan.eu/summary-activities>.

⁵³ <https://www.eubusinessinJapan.eu/library/news/epa-helpdesk>.

⁵⁴ <https://www.eu-japan.eu/japan-tax-public-procurement-helpdesk>.

⁵⁵ <http://www.eu-jp-tthelpdesk.eu/>.

företag i Kina (november 2014–april 2020):

- ✓ 307 utbildningar i Kina och EU för över 12 000 små och medelstora företag i EU.
- ✓ 28 samförståndsavtal som undertecknats med statliga organ och stödorganisationer för näringslivet i Kina och Europa.
- ✓ 270 partnerskap mellan EU:s centrum för små och medelstora företag och partnerorganisationer.

... och stöds i vissa fall även av tematiska team

EU-företag (särskilt mindre företag) står ofta inför praktiska utmaningar och begränsningar när det gäller skydd av immateriella rättigheter i tredjeländer, såsom påtvingad tekniköverföring, förfarandemässiga brister, eftersläpningar i registreringar av rättigheter, utebliven registrering av vissa rättigheter, otillräckliga sanktioner för intrång i immateriella rättigheter, brist på sakkunskap, korruption, bristande medvetenhet och bristande öppenhet. För att hjälpa dem att effektivt hantera dessa utmaningar, som annars kan påverka deras internationaliseringsarbete, har kommissionen inrättat **tematiska hjälpcentraler för små och medelstora företag i viktiga regioner, särskilt Kina, Latinamerika och Sydostasien**⁵⁶. Dessa hjälpcentraler stöder små och medelstora företag i EU att både skydda och genomdriva sina immateriella rättigheter inom EU:s handelspartnerländers territorier. Detta görs genom att tillhandahålla kostnadsfri information och tjänster.

⁵⁶ https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/ip-thematic-areas_en.

C. Fördjupat samarbete med företag och företagsnätverk

För att nå företag på plats fortsatte kommissionen under 2020 att **fördjupa sitt samarbete med företrädare för EU:s affärsintressen** i EU och tredjeländer, däribland Enterprise Europe Network⁵⁷, det världsomspännande nätverket för europeiska näringslivsorganisationer⁵⁸ och medlemsländernas organisationer för främjande av handel. Kommissionens mål är att främja utbyte av åsikter med dessa organisationer för att förbättra marknadstillträdet för europeiska företag i tredjeländer.

Enterprise Europe Network ger råd om frihandelsavtal som EU ingått. Enterprise Europe Networks tematiska grupp för internationalisering av små och medelstora företag delar regelbundet information om de senaste handelsrelaterade frågorna via den gemensamma plattformen. Expertgruppen organiserar även webinarier för lokala företag och nätverkets rådgivare och driver hjälpcentraler för att sprida information om handelsavtal.

European Enterprise Network – verksamheter under den senaste tiden

- Den 27 januari 2021 anordnade Enterprise Europe Networks tematiska grupp för internationalisering av små och medelstora företag ett webinarium på ämnet *Möt våra internationella partner: Enterprise Europe Network i Singapore*. Detta webbseminarium lyfte fram de möjligheter och det stöd som finns tillgängliga för EU-företag som vill utnyttja fördelarna med frihandelsavtalet i Singapore.
- I Vietnam startade Enterprise Europe Network en hjälpcentral för att bedöma företagens behov i fråga om frihandelsavtalet mellan EU och Vietnam, som trädde i kraft den 1 augusti 2020, bland annat genom undersökningar och möten.
- I november 2020 anordnade Enterprise Europe Network, i nära samarbete med GD Handel, en särskild praktisk utbildning om funktionerna i Access2Markets-portalen. Webbinariet togs emot väl och mer än 200 rådgivare i nätverket genomförde utbildningen. Mer praktisk utbildning planeras framöver.

Stöd för små och medelstora företag ingår nu i många av EU:s handelsavtal ...

För att ytterligare hjälpa små och medelstora företag att utnyttja EU:s handelsavtal har de senaste avtalen inkluderat **särskilda kapitel om små och medelstora företag i EU:s frihandelsavtal**⁵⁹. Dessa kapitel föreskriver öppenhet gentemot små och medelstora företag och regelbundna kontakter mellan parternas kontaktpunkter för små och medelstora företag. Under 2020 lämnade de kontaktpunkter för små och medelstora företag som inrättats inom ramen för Ceta en verksamhetsrapport till

⁵⁷ Nätverket, som medfinansieras av EU:s [Cosmeprogram](#), är verksamt i mer än 60 länder och sammanför 3 000 experter från 600 medlemsorganisationer. Syftet är att hjälpa små och medelstora företag i deras internationella verksamhet.

⁵⁸ <https://eboworldwide.eu/>.

⁵⁹ EU har kommit överens med Kanada om en rekommendation för små och medelstora företag, avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap och avtalet om ekonomiskt partnerskap med Förenade kungariket innehåller kapitel om små och medelstora företag, och det gör även avtalen som ingåtts med Mercosur och det moderniserade avtalet med Mexiko. Kapitel om små och medelstora företag ingår också i förhandlingarna med Chile, Indonesien, Australien och Nya Zeeland.

Gemensamma Ceta-kommittén, som sammanträdde i juli 2020 och började genomföra sin arbetsplan under 2020–2021⁶⁰. Rapporten omfattade bland annat Enterprise Europe Network och uppföljningen av de små och medelstora företagens framsteg inom ramen för Ceta. Ett möte mellan de kontaktpunkter som inrättats inom ramen för avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap ägde rum i februari 2021. Båda sidor rapporterade där om sina initiativ för att genomföra informationsbestämmelserna i kapitlet om små och medelstora företag.

IV. Hantera hinder och hitta lösningar

IV.1 Läget för handelshinder och undanröjande av dessa under ett svårt år

2020 har varit ett särskilt krävande år. Den hälsomässiga och ekonomiska kris som utlöstes av covid-19-pandemin har lett till protektionism och gjort vissa partner mer motvilliga att undanröja hinder som existerade redan före krisen.

De institutionella organ som inrättats genom EU:s handelsavtal utgör en viktig väg för att upptäcka, ta upp och lösa problem med handelspartner som EU har ingått förmånshandelsavtal med. Men företag kan stöta på problem på områden som inte direkt behandlas i ett handelsavtal eller i länder med vilka EU inte har något förmånshandelsavtal. Arbetet med att identifiera och avlägsna hinder har således fortsatt under 2020 på alla nivåer (bilaterala och multilaterala) för att bemöta EU-företagens problem med restriktiva åtgärder eller metoder, den orättvisa behandling som de utsätts för av EU:s handelspartner, samt svårigheterna att konkurrera på lika villkor. För att göra det lättare att skicka in klagomål inrättade kommissionen i november 2020 på sin Access2Market-portal den **gemensamma kontaktpunkten**. Detta är en enda kontaktpunkt för information om handelshinder och/eller handelspartner som inte lever upp till sina åtaganden gällande handel och hållbar utveckling.

A. Antalet (totalt registrerade) handels- och investeringshinder per den 31 december 2020

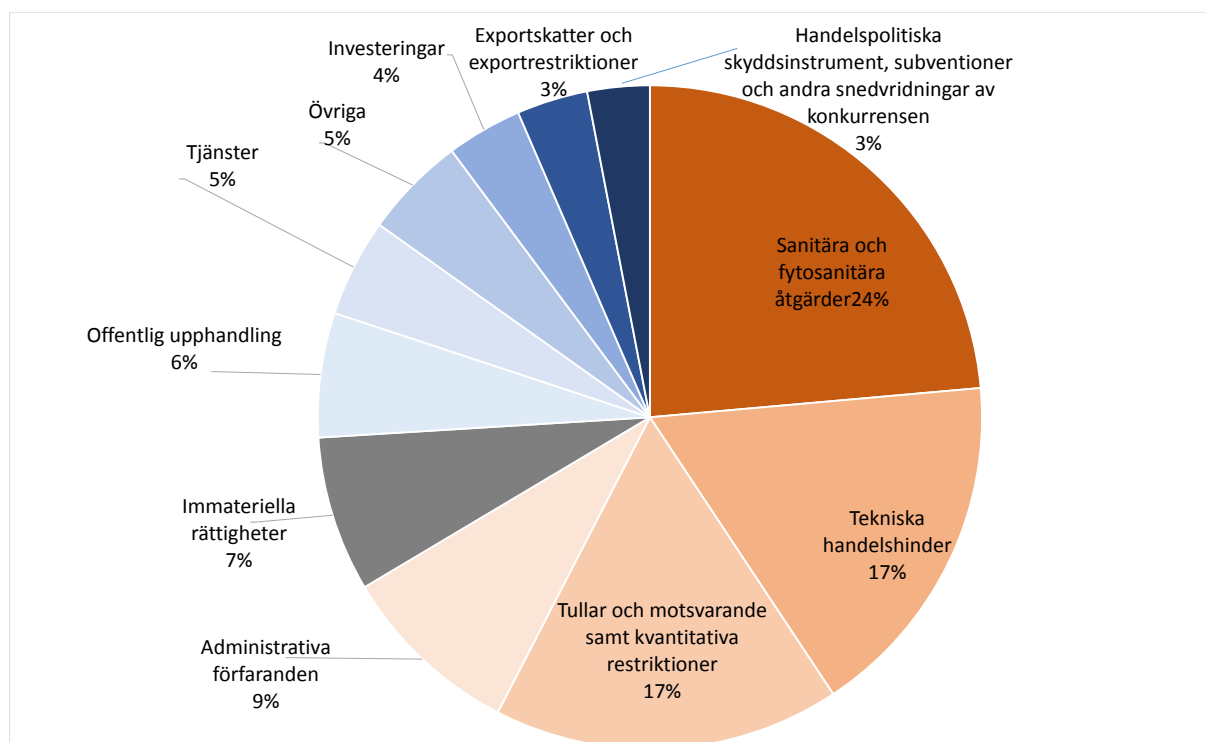
Som framgår av tabellen nedan var **462 aktiva handels- och investeringshinder i 66 tredjeländer** registrerade i kommissionens databas Access2Markets i slutet av 2020.

Typ av åtgärd	Antal hinder
Sanitära och fytosanitära åtgärder	109
Tekniska handelshinder	79
Tullar och motsvarande samt kvantitativa restriktioner	78
Administrativa förfaranden	41
Tjänster och investeringar	39
Andra åtgärder*	37
Immateriella rättigheter	35
Offentlig upphandling	28
Exportskatter och exportrestriktioner	16
Totalt	462

⁶⁰ Arbetsplanen och verksamhetsrapporten finns på https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/july/tradoc_158910.pdf.

* Andra åtgärder omfattar handelspolitiska skyddsinstrument och subventioner, åtgärder som påverkar konkurrensen och andra åtgärder som inte kan klassificeras i ovanstående kategorier.

Figur 4: Typer av hinder 2020

Om man tittar på olika **typer av hinder** och jämför med tidigare år förblev, Som framgår av figur 4 ovan, sanitära och fytosanitära åtgärder (109) den största kategorin och stod för en fjärdedel av alla registrerade hinder, följt av tekniska handelshinder och tullåtgärder och kvantitativa restriktioner (nästan 80 vardera). Dessa tre kategorier utgjorde nästan 60 % av alla aktiva hinder år 2020.

Om man ser till den **geografiska spridningen** förblev Kina under 2020 det land som har det högsta antalet med 40 hinder (två fler än 2019). På andra plats var Ryssland, följt av Indonesien och Förenta staterna (26 vardera), Indien (25) och Turkiet (24). Andra länder med tio eller fler hinder var Brasilien, Sydkorea, Australien, Algeriet, Egypten, Marocko, Kanada och Malaysia.

B. Utvecklingen av handels- och investeringshinder under 2020

I tabellen nedan visas nya hinder som registrerats och hinder som undanröjts under 2020⁶¹ per typ/kategori. Sammanlagt pekar dessa på en nettoökning (+ 8) jämfört med 2019⁶².

Typ av åtgärd	Nya hinder ⁶³	Undanröjda hinder
Sanitära och fytosanitära åtgärder	13	17
Tekniska handelshinder	5	6
Administrativa förfaranden	5	4
Tullar och motsvarande samt kvantitativa restriktioner	5	2
Tjänster och investeringar	4	1
Andra åtgärder ⁶⁴	4	1
Offentlig upphandling	3	1
Exportskatter och exportrestriktioner	1	1
Immateriella rättigheter	1	0
Totalt	41	33

Sanitära och fytosanitära åtgärder hamnade återigen högst på listan både när det gäller nya åtgärder (13) och åtgärder som lösts (17), vilket utgör hälften av alla hinder som undanröjdes under 2020. Att dessa sanitära och fytosanitära hinder undanröjdes innebar till exempel att EU:s exportörer kom in på de japanska marknaderna med vissa nötköttprodukter från EU, att belgiska äpplen blev tillåtna i Mexiko och Thailand, samt att Sydkorea hävde förbudet mot fjäderfä från Ungern.

Tekniska handelshinder och hinder kopplade till **administrativa förfaranden** var de andra och tredje vanligaste typerna.

När det gäller **nya hinder som registrerades under 2020 per sektor** var 43 % inom **jordbruks- och fiskerisektorn**, medan vin- och spritsektorn hade fyra nya hinder och bilsektorn tre nya hinder. Efter jordbruk och fiske var dock den största gruppen av nya hinder (8) **övergripande åtgärder** som kan påverka all export till det berörda handelspartnerlandet (6) eller åtgärder som berör mer än en sektor (2). Tillsammans stod **övergripande åtgärder och åtgärder som berör flera sektorer för en fjärdedel av alla nya hinder** som registrerades under 2020⁶⁵. Detta återspeglade en ökning av protektionistiska tendenser som stärktes ytterligare på grund av covid-19-pandemin.

⁶¹ En fullständig förteckning över de nya hinder som rapporterats och som undanröjts under 2020 finns i följande arbetsdokument: <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/159786.htm>

⁶² Om fjolårets åtgärder (438 aktiva hinder) läggs samman med siffrorna för 2020 (41 nya och 33 undanröjda) kommer man upp i 446 hinder. Skillnaden beror till stor del på att kommissionen, för att bevaka hinder som delvis har undanröjts, har kodat uppföljningen av aktiva hinder från och med 2020, vilket leder till att antalet hinder blir fler nominellt sett utan att detta inverkar på den underliggande trenden.

⁶³ Nya hinder är de som registrerats på Access2Markets under 2020.

⁶⁴ Andra åtgärder omfattar handelspolitiska skyddsinstrument och subventioner, åtgärder som påverkar konkurrensen och andra åtgärder som inte kan klassificeras i ovanstående kategorier.

⁶⁵ Den stora andelen åtgärder med övergripande effekt försvårar en korrekt kvantifiering av de berörda handelsflödena.

Handels- och investeringshinder i samband med covid-19

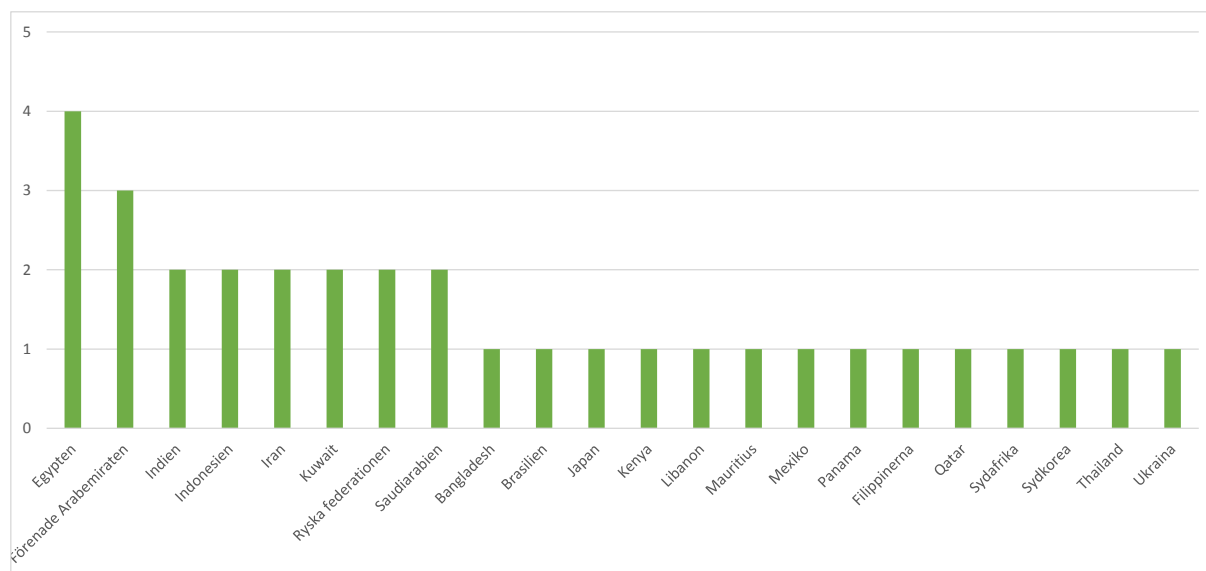
I pandemins tidiga skeden ledde avbrott i leveranskedjan till en explosion av efterfrågan på viktiga (hälsorelaterade) varor och därmed även till brister och ogenomtänkta restriktioner. Detta följdes av en okontrollerad ökning av produktionen (huvudsakligen i Kina), vilket ledde till frågor om säkerhet och överensstämmelse med EU:s standarder. EU införde en tillfällig insynsmekanism i form av **exporttillstånd för personlig skyddsutrustning** som ersatte nationella förbud. Båda dessa löpte ut i slutet av maj 2020.

Under pandemins första fas införde flera av EU:s handelspartner **exportrestriktioner**. Kommissionen övervakar fortsatt dessa åtgärder för att kontrollera att de inte varar längre än absolut nödvändigt, det vill säga om åtgärderna upphävs så snart hälsosituationen tillåter det⁶⁶. I fall där restriktioner konstateras påverka EU:s leveranser av varor som är väsentliga för att hantera covid-19 försöker EU avlägsna eller mildra åtgärderna. Ett exempel är indiska åtgärder som begränsar exporten av flera kritiska medicinska varor⁶⁷, som visade sig möjliga att undanröja genom engagemang på högsta politiska nivå.

C. Hinder som undanröjts under 2020

Kommissionen har arbetat proaktivt under 2020 för att undanröja hinder och säkerställt att 33 hinder helt eller delvis avlägsnades i 22 handelspartnerländer, som framgår av figur 5 nedan.

Figur 5: Antal hinder som undanröjts per partner (2020)

Kommissionen förfogar över **en rad instrument som ofta tillämpas i kombination med varandra** för att undanröja handelshinder. Utöver att aktivera den institutionella ramen enligt sina bilaterala

⁶⁶ Vissa av dessa åtgärder registrerades i EU:s databas för övervakningsändamål (på Access2Markets, <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/sv/barriers>).

⁶⁷ De varor som berördes av restriktionerna omfattade hydroxiklorokin, andra aktiva farmaceutiska substanser och paracetamolberedningar (mer än en tredjedel av Indiens produktion av dessa exporteras till EU).

handelsavtal (se avsnitt II.2 B) undanröjer kommissionen hinder genom **diplomatiska kanaler** och dialoger på hög nivå med sina handelspartner. Den tar även regelbundet upp frågan om handelshinder i den multilaterala miljön i WTO. Kommissionen kan också inleda undersökningar enligt förordningen om handelshinder (två sådana undersökningar inleddes under 2020 och slutfördes 2021, läs mer nedan).

Bilaterala åtgärder visade sig vara ett effektivt sätt att ta itu med handelshinder

Exempel på arbete på bilateral nivå:

- Saudiarabien/plast: Gemensamma insatser från kommissionen, EU:s medlemsländer och företag bidrog till att avvärja ett tekniskt hinder för Saudiarabiens certifiering av plastmaterial. Medlemsländer och branschföreningar rapporterade till kommissionen att ett nytt krav införts som skulle göra användningen av certifierad biologiskt nedbrytbar plast obligatorisk för förpackningar. Kommissionen undersökte frågan och drog slutsatsen att en sådan begränsning inte var vetenskapligt grundad (det vill säga att det saknades bevis för de gynnsamma effekterna av nedbrytbar plast på miljön). Detta och andra vetenskapliga bevis som lades fram av EU:s delegation i Saudiarabien fick landet att överge den tekniska förordningen om förpackningsprodukter.
- Indonesien/Immateriella rättigheter: Kommissionen har under de senaste två åren tillsammans med Indonesien tagit upp frågan om lokal tillverkning som en förutsättning för patentskydd för läkemedel, eftersom detta var ett allvarligt hinder för europeiska företag som ville konkurrera i Indonesien. EU närmade sig Indonesien genom diplomatiska kanaler och samarbetade med likasinnade länder för att hitta en lösning som är ömsesidigt fördelaktig för både lokala och europeiska innovativa industrier och som är förenlig med internationella standarder. I oktober 2020 antog Indonesien en ny omnibuslag om skapande av arbetstillfällen där kravet avskaffades. Detta var ett viktigt steg mot efterlevnad av internationella standarder som bland annat omfattade tillverkning, import och licensiering av patenterade uppfinningar i Indonesien.

... i kombination med åtgärder inom ramen för WTO och dess olika kommittéer ...

Med tanke på spridningen av regler och förordningar som påverkar internationell handel är ett korrekt genomförande av multilaterala bestämmelser om tekniska handelshinder av yttersta vikt. Tack vare EU:s framgångsrika engagemang i **WTO:s kommitté för tekniska handelshinder** kunde ett stort antal sådana relaterade hinder klargöras, undanröjas eller förhindras, vilket underlättar exporter från EU. Enligt de senaste uppskattningarna påverkade sådana åtgärder **EU:s export till ett värde av omkring 83 miljarder euro⁶⁸ under det senaste årtiondet** inom en rad olika sektorer, särskilt medicintekniska produkter, läkemedel, bilar, livsmedel och drycker, it-produkter och elektriska apparater, kosmetika, leksaker, textilier, keramik eller möbler⁶⁹.

... och förordningen om handelshinder erbjöd ytterligare en rättslig väg i särskilda fall.

⁶⁸ Med denna metod uppskattas de nuvarande handelsflöden som gynnades av undanröjandet/förebyggandet av tekniska handelshinder. Ingen kvantifiering görs av exportökningar eller andra handelseffekter.

⁶⁹ Se även Ceps publicering från februari 2021 *Multilateral cooperation behind the trade war headlines: How much trade is freed up?* (inte översatt till svenska) av Lucian Cernat och David Boucher: https://www.ceps.eu/download/publication/?id=32164&pdf=P12021-03_Multilateral-cooperation-behind-the-trade-war-headlines.pdf.

Förordningen om handelshinder är ett rättsligt instrument som ger företag, industrier, sammanslutningar och medlemsländer i EU rätt att lämna in ett klagomål till kommissionen om handelshinder i tredjeländer. Om klagomålet uppfyller kriterierna för godkännande undersöker kommissionen om det finns bevis för överträdelse av internationella handelsregler som leder till negativa handelseffekter eller skada och om det ligger i EU:s intresse att agera. Om det i förfarandet konstateras att åtgärder är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av internationella handelsregler och undanröja den skada som vållats kan lämpliga åtgärder vidtas, vilket kan innebära att tvistlösningsförfaranden inleds.

Hittills har **24 undersökningsförfaranden** inletts enligt handelshindersförordningen gällande handelspraxis hos ett stort antal handelspartner (bland annat Brasilien, Kanada, Japan, Turkiet). Två undersökningar inleddes under 2020 och avslutades 2021.

- Ett par exempel är Saudiarabien/plattor och Mexiko/Tequila: Den 5 maj 2021 avslutade kommissionen undersökningarna rörande Saudiarabiska åtgärder⁷⁰ som begränsar marknadstillträdet för keramiska plattor från EU och mexikanska åtgärder⁷¹ som påverkar export av Tequila till EU. Dessa undersökningar inleddes efter klagomål från respektive branschorganisationer (det vill säga European Ceramic Industry Association (Cerame-Unie) och Brewers of Europe) och ledde till ett förtydligande av den rättsliga situationen och de ekonomiska effekterna av åtgärderna i tredjeländer. Undersökningarna visade att Saudiarabiens nya tekniska föreskrifter hindrade 75–80 % av EU:s export av keramiska plattor, värderat till 120–150 miljoner euro per år, något som påverkade många små och medelstora företag i EU. Samtidigt skulle Mexikos vägran att utfärda exportlicenser för Tequila till EU kunna utgöra exportrestriktioner som är förbjudna enligt WTO:s regler.

Efter att ha avslutat dessa två undersökningar **har kommissionen nu bättre förutsättningar att undanröja dessa hinder**. Kommissionen kommer nu att samarbeta med Saudiarabien för att se till att hindren undanröjs, antingen genom förhandlingar eller genom att väcka talan vid WTO. Kommissionen kommer också att övervaka pågående administrativa förfaranden i Mexiko för att se till att handelshindren undanröjs.

D. Partnerskapet för marknadstillträde och dess inverkan under 2020

Påtagliga resultat uppnåddes under 2020 trots de svårigheter som skapades av covid-19-pandemin. Detta var möjligt tack vare det pågående samarbetet mellan kommissionen, medlemsländerna och näringslivet, liksom det arbete som utförts av rådgivargrupperna för marknadstillträde i Bryssel, samt i många marknadstillträdesgrupper som leds av handelsgrupper i EU:s delegationer, och berörda parter som tillhandahåller information om situationen på plats i våra partnerländer.

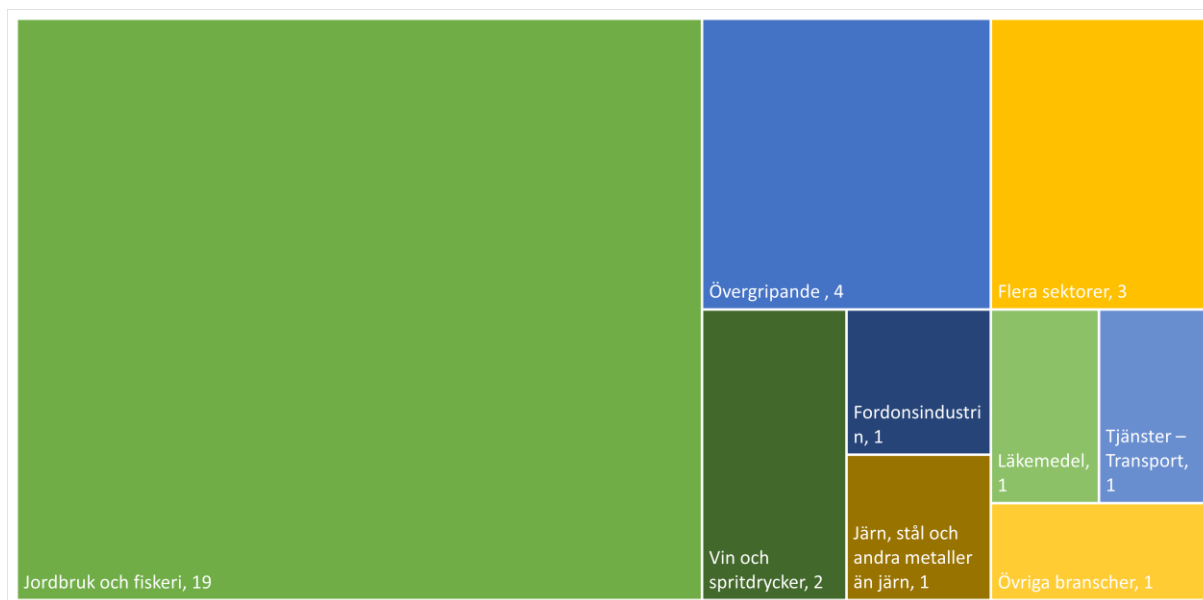
När det gäller **den geografiska spridning av hinder som undanröjdes under 2020** behandlades fyra i Egypten och tre i Förenade Arabemiraten. Två gällde Indien, Indonesien, Iran, Kuwait, Ryssland respektive Saudiarabien, och ett vardera behandlades i 14 andra länder. Nästan hälften av de hinder som löstes (15) fanns i södra Medelhavsområdet och Mellanöstern, eftersom kommissionen reagerar på den ökande protektionismen i denna strategiska region. Sju hinder undanröjdes i Syd- och Sydostasien.

⁷⁰ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/may/tradoc_159564.pdf.

⁷¹ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/may/tradoc_159563.pdf.

Precis som tidigare år har den **sektor som gynnats mest** av undanröjda hinder varit **jordbruk och fiske**, som står för nästan 60 % av de totala hindren. Sju av de undanröjda hindren (en femtedel) var antingen övergripande hinder eller hinder som berörde flera sektorer.

Figur 6: Antal hinder som undanröjts per bransch (2020)

På det hela taget visade den **ekonometriska analys**⁷² som genomfördes av kommissionen att **värdet på exporten från EU under 2020, tack vare att ett antal hinder undanröjts mellan 2014 och 2019**⁷³, var **5,4 miljarder euro högre än det hade varit om hindren fortfarande hade funnits kvar**. Dessa ytterligare 5,4 miljarder euro i EU-export är bevis på de påtagliga fördelarna med de genomförande- och efterlevnadsinsatser som görs av kommissionen, medlemsländerna och företagen inom partnerskapet för marknadstillträde.

IV.2 Underlätta klagomål: Den gemensamma kontaktpunkten

Lanseringen av den gemensamma kontaktpunkten bidrar till att fokusera och mobilisera resurser för att ta itu med handelshinder ...

Lanseringen av den **gemensamma kontaktpunkten**⁷⁴ den 16 november 2020 bör ytterligare förbättra samspelet mellan kommissionen och berörda parter genom klagomål om hinder för marknadstillträde och överträdelse av åtaganden för handel och hållbar utveckling, samt klagomål som rör bristande efterlevnad av kraven i EU:s allmänna preferenssystem. Den gemensamma kontaktpunkten är utformad på ett sätt som säkerställer att kommissionen har solida bevis när de granskar klagomål.

⁷² Analysen omfattar 130 undanröjda handelshinder från 2014 till 2019. Endast vissa hinder kan kvantifieras genom denna analys, särskilt de som påverkar EU:s export av varor och som inte har någon övergripande effekt. Analysen omfattar inte hinder som undanröjdes 2020 eftersom minst ett helt år av uppgifter behövs efter hindrets undanröjande för att fastställa effekten på handeln.

⁷³ Metoden gäller endast handel med varor och inkluderar inte komplexa övergripande hinder som påverkar varor eller hinder utöver de som berör varor.

⁷⁴ Se de operativa riktlinjerna på Operativa riktlinjer: https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/form-assets/operational_guidelines.pdf

Detta gör det möjligt för kommissionen att agera snabbare och mer effektivt när den anser att det finns skäl till detta. Samtidigt är den gemensamma kontaktpunkten och kommissionens vägledning en del av lösningen på de svårigheter som många berörda parter har haft med att hitta rätt kanaler, och sammanställa nödvändiga uppgifter, för att inleda och följa klagomål.

Den gemensamma kontaktpunkten innebär också ett smidigare sätt att hantera arbetet med handelshinder hos generaldirektoratet för handel och bland kommissionens bredare utbud av tjänster som berörs av potentiella hinder. Även om alla hinder ses över så prioriteras vissa utifrån deras rättsliga styrka, deras ekonomiska eller systematiska betydelse och utsikterna att undanröja dem.

... vilket gör det lättare att förbereda ärenden på ett bättre sätt

Den gemensamma kontaktpunkten kan nås via onlineplattformen Access2Markets (se avsnitt III A), som gör det möjligt att lämna in klagomål online⁷⁵. Sedan tillkännagivandet från sommaren 2020 har den gemensamma kontaktpunkten kontaktats mer än 60 gånger om potentiella klagomål. Detta har resulterat i 17 formella klagomål.

... och hjälper kommissionen att agera snabbare och mer effektivt ...

Den **gemensamma kontaktpunkten gör redan en stor skillnad** i hur kommissionen arbetar med handelshinder. Som exemplet nedan visar ökar möjligheten att få rätt information i ett tidigt skede chanserna att framgångsrikt ta itu med hindren genom alla de formella och informella kanaler som finns tillgängliga.

- **Exempel: Egypten/keramiska plattor:** Ett exempel är Egyptens tillfälliga importförbud mot keramiska plattor. EU-företag som agerade genom sin branschorganisation med hjälp av den nya gemensamma kontaktpunkten kunde agera snabbt och sammanställa, med hjälp av formuläret för klagomål, all nödvändig information bara några dagar efter det att Egypten hade offentliggjort åtgärderna. Detta gjorde det möjligt för kommissionen, med hjälp av EU:s delegation, att i ett tidigt skede samarbeta med de egyptiska myndigheterna, bland annat genom diplomatiska kontakter och genom skriftväxling. I mars 2021, efter den inledande tremånadersperioden, beslutade Egypten att inte förlänga förbudet som därför har upphört att gälla.

Samtidigt bör det noteras att alla formella klagomål hittills har fokuserat på hinder för marknadstillträde och ännu inte på hållbar utveckling. Detta återspeglar dels den större komplexiteten hos potentiella fall på det området, men också företagens bättre kännedom om det befintliga arbetet kring marknadstillträde. Kommissionen granskar regelbundet och efter behov sina operativa riktlinjer för den gemensamma kontaktpunkten och justerar dem med beaktande av berörda parter synpunkter⁷⁶. Detta är viktigt eftersom det nya klagomålssystemet innebär ett ansvar för företag och andra berörda parter att, när så är möjligt, tillhandahålla väl motiverade fall. När detta görs är kommissionen väl rustad att agera. För övrigt förbehåller sig kommissionen alltid rätten att agera på eget initiativ (genom att inleda ärenden ex officio), både när det gäller hinder för marknadstillträde och överträdelser av åtaganden om handel och hållbar utveckling.

⁷⁵ Klagomål gällande marknadstillträde eller överträdelser av åtaganden om handel och hållbar utveckling kan nu göras online via motsvarande formulär i Access2Markets-portalen.

⁷⁶ Den första uppdateringen som tog berörda parter synpunkter i beaktande gjordes i september och finns på <https://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/contacts/chief-trade-enforcement-officer/>.

V. Bilateralt och multilateralt säkerställande av efterlevnaden av handelsåtaganden: tvistlösning⁷⁷

Ett effektivt arbete med genomförande, förebyggande av potentiella hinder och hantering av faktiska hinder innan de etableras står i centrum för kommissionens nya strategi för genomförande samt säkerställande av efterlevnaden. Detta arbete måste dock stödjas av effektiva rättsliga förfaranden för att tvistlösning, som ska användas vid behov.

V.1 Användning av tvistlösning

A. Tvistlösning inom WTO

Tvistlösning inom WTO är fortfarande viktigt för att effektivt kunna säkerställa efterlevnaden, trots den nuvarande blockeringen av överprövningsorganets funktion

WTO:s system för tvistlösning ger **oberoende och opartiska avgöranden** som är bindande för parterna i tvisten och som kan **överklagas**, vilket garanterar dessa avgörandens **kvalitet och legitimitet**.

WTO erbjuder ett beprövat system för tvistlösning som EU kan använda för att genomdriva sina WTO-rättigheter när andra WTO-medlemmar inte respekterar sina åtaganden. Fram till juni 2021 hade EU inlett 104 av de 600 tvister som tagits upp av WTO sedan 1995.

Under den period som omfattas av denna rapport **inledde EU ett betydande antal tvistlösningsförfaranden**. Även om tidslinjerna för WTO-tvister oundvikligen har påverkats av covid-19-pandemin så har EU aktivt främjat och stött åtgärder i WTO för att hålla tvisterna på rätt spår, t.ex. att anordna panelutfrågningar i virtuell eller hybrid form.

⁷⁷ En detaljerad sammanfattning av i synnerhet WTO-ärenden som involverar EU som klagande eller svarande, samt ärenden som omfattas av EU:s bilaterala avtal finns i den senaste utgåvan av översikten över EU:s aktiva tvistlösningsärenden, som publicerats på webbplatsen för GD Handel (<https://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/dispute-settlement/>).

Tvistlösningsförfaranden inom WTO

– **Panelförfaranden fortsatte i ett antal tvister** som inletts av EU, bland annat följande: Mot Turkiet i fallet med läkemedel (DS583). Mot Colombia om antidumpningstullar på frysta pommes frites från Belgien, Tyskland och Nederländerna (DS591). Mot Indien om överdrivna indiska tullar på vissa varor inom informations- och kommunikationstekniksektorn (DS582). Mot Förenta staterna om vissa åtgärder avseende stål- och aluminiumprodukter (DS548) och antidumpnings- och utjämningstullar på mogna oliver från Spanien (DS577).

– EU **gick vidare till panelsteget** i sin tvist om Indonesiens exportförbud mot nickelmalm och indonesiska inhemska bearbetningskrav som påverkar nickelmalm och järnmalm. En panel inrättades den 29 april 2021 i Indonesien – Åtgärder avseende råvaror (DS592).

– I oktober 2020, i **EU:s tvist med Förenta staterna** om stora civila luftfartyg (DS353), bemyndigade WTO:s tvistlösningsorgan EU att upphäva medgivanden i förhållande till Förenta staterna upp till en nivå på nästan fyra miljarder US-dollar årligen. Efter EU:s faktiska införande av motåtgärder den 10 november 2020 och det ömsesidiga upphävandet av motåtgärder från båda sidor den 5 mars 2021 för en fyramånadersperiod nåddes en överenskommelse om en samarbetsram för stora civila luftfartyg den 15 juni 2021, enligt vilken motåtgärderna ska förbli upphävida i ytterligare fem år.

B. Bilateral tvistlösning

År 2020 fortsatte kommissionen sitt tvistlösningsarbete enligt bestämmelserna om tvistlösning i bilaterala handelsavtal ...

Tvistlösningsförfaranden som återfinns i 31 av de 37 handelsavtal som omfattas av denna rapport gynnar, som ett första steg, ömsesidigt tillfredsställande lösningar genom samråd. Detta är möjligt i fall där det finns god vilja på båda sidor att snabbt ta itu med obalanser och att avlägsna de handelsirriterande ämnen som upptäckts vid övervakningen av efterlevnaden av dessa avtal.

Om en ömsesidigt tillfredsställande lösning inte förefaller möjlig genom samråd får endera parten begära att en tvistlösningspanel inrättas.

Sedan 2018 har EU begärt tvistlösning enligt följande fyra bilaterala handelsavtal: Associeringsavtalet med **Ukraina**, frihandelsavtalet med **Sydkorea**, avtalet om ekonomiskt partnerskap med **Södra Afrikas utvecklingsgemenskap**⁷⁸ och associeringsavtalet med **Algeriet**. De åtgärder som vidtogs 2020 och i början av 2021 är bland annat följande:

- I april 2020 begärde EU att ett skiljedomsorgan skulle inrättas med **Södra Afrikas tullunion**⁷⁹ inom ramen för EU:s avtal om ekonomiskt partnerskap med Södra Afrikas utvecklingsgemenskap⁸⁰ när det gäller skyddsåtgärder mot EU:s fjäderfäexport. Urvalsförfarandet för skiljedomsorganet avbröts tillfälligt på grund av det allmänna hälsoläget men återupptogs den 22 november 2020 och pågår för närvarande.

⁷⁸ EU:s avtal om ekonomiskt partnerskap mellan EU och sex länder från Södra Afrikas utvecklingsgemenskap gäller Eswatini, Botswana, Lesotho, Moçambique, Namibia och Sydafrika.

⁷⁹ Fem medlemmar i Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (Botswana, Lesotho, Namibia, Sydafrika och Eswatini) bildade en tullunion.

⁸⁰ <https://www.sadc.int/about-sadc/overview/>)

- I juni 2020 gav kommissionen även i uppdrag åt associeringsrådet, enligt avtalet med Algeriet, att ta itu med ett antal importbegränsande åtgärder, däribland ett importförbud som **Algeriet** infört för bilar. Till följd av detta hölls med start i september 2020 konstruktiva diskussioner mellan EU och Algeriet om alla ifrågasatta åtgärder. Dessa ägde rum flera gånger under 2021 för att nå en vänskaplig förlikning i tvisten.
- När det gäller **Sydkorea** gav expertpanelen, efter förseningar bl.a. På grund av covid-19-pandemin, i januari 2021 sitt avgörande (om det fall som EU tog upp i fråga om Sydkoreas skyldighet enligt frihandelsavtalet att ratificera grundläggande ILO-konventioner och om fackföreningslagstiftning, se avsnitt II.2 C).
- När det gäller **Ukraina** beslutade en panel den 11 december 2020 till EU:s fördel vad gäller ett förbud mot träexport till EU. Ukraina informerade EU skriftligen den 29 juni 2021 om vad de gjort för att följa skiljedomsorganets avgörande, men kunde inte rapportera några åtgärder som landet vidtagit för att följa avgörandet.

Tvistlösningsförfarande mot Ukraina

Under 2005 började Ukraina tillämpa ett exportförbud mot ett antal träslag i form av obearbetat trä och sågat virke. Mellan 2015 och 2017 utvidgade Ukraina produktdefinitionen för detta **exportförbud** till att omfatta **export av allt obearbetat trä**. När frågan inte kunde lösas på politisk väg beslutade kommissionen den 22 november 2018 att inleda ett tvistlösningsförfarande med Ukraina inom ramen för det bilaterala associeringsavtalet mellan EU och Ukraina (ett skiljedomsorgan inrättades den 28 januari 2020).

Europeiska kommissionens strategi i detta fall underbyggdes inte bara av en **stark rättslig grund** utan även av de **ekonomiska konsekvenserna** av det ukrainska exportförbudet. Ukraina har under tiden blivit Kinas näst största importkälla för (bearbetat) timmer av barrträ, medan importen till EU av obearbetat trä från Ukraina minskade från 2 miljoner ton 2015 (14 % av EU:s import) till försumbara 2 000 ton under 2019. Detta kan ha en allvarlig inverkan på tillgången på viktiga råmaterial inom EU:s träbearbetningsindustri.

Skiljedomsorganet avgav sitt slutliga avgörande den 11 december 2020 och drog slutsatsen att det ukrainska exportförbudet för obearbetat trä var oförenligt med artikel 35 i associeringsavtalet mellan EU och Ukraina, vilket förbjuder exportförbud. I domen **klargjordes** också att **de relevanta undantagen inte var tillämpliga** och avvisade Ukrainas påstående att exportförbudet mot obearbetat timmer var legitimt utformat för att skydda ukrainska skogar. Panelen godtog detta argument endast i fråga om ett mycket snävt tidigare exportförbud för sågat virke av tio mycket sällsynta träslag.

Fallet illustrerar EU:s politik att vidta **kraftfulla åtgärder mot exportrestriktioner**, eftersom de utgör ett **systemiskt hot** mot den internationella handeln. Detta återspeglades också i EU:s och andra handelspartners åtgärder mot vissa kinesiska råvarurestriktioner, eller – mer nyligen – EU:s inledande av ett tvistlösningsförfarande inom WTO mot Indonesiens exportförbud för nickelmalm (DS592 – se rutan om tvistlösningsförfaranden inom WTO-tvistlösningsförfaranden).

V.2 Nya skiljemän och experter på handel och hållbar utveckling

I december 2020 bjöd kommissionen in ansökningar i samband med utnämningen av nya skiljemän och separata experter på handel och hållbar utveckling för att delta tvistlösningspaneler inom ramen för handelsavtal där EU ingår. En urvalsgrupp bestående av erfarna internationella domare och akademiker kommer att granska ansökningarna för att bekräfta deras lämplighet för utnämning.

I linje med sitt åtagande om lika representation i skiljedomsförfaranden kommer kommissionen att sträva efter att säkerställa en jämn könsfördelning i sina förslag till rådet om förteckningar över skiljemän och experter, samt i utnämningen av skiljemän eller experter på handel och hållbar utveckling i enskilda tvister.

V.3 Åtgärder mot hinder för tvistlösning

Med WTO:s överprövningsorgans arbete blockerat har EU stått i förgrunden i arbetet med att finna en tillfällig lösning ...

WTO:s överprövningsorgan har inte kunnat uträtta sitt arbete sedan december 2019 på grund av en blockering av utnämningar. Tvister riskerar därmed att inte leda till någon bindande slutsats om den förlorande parten överklagar en panelrapport till det ett icke fungerande överprövningsorganet och vägrar att gå med på att överklaga skiljedomsförfarandet enligt WTO:s regler. Ett växande antal

sådana fall kan för närvarande inte behandlas, vilket har en negativ inverkan på stabilitet och förutsägbarhet inom internationell handel. Syftet med det tillfälliga flerpartsarrangemang för skiljedomsförfaranden som beskrivs nedan är att lösa detta problem.

A. Förmedling av det tillfälliga flerpartsarrangemanget för skiljedomsförfaranden

Det tillfälliga flerpartsarrangemanget för skiljedomsförfaranden erbjuder deltagare bindande och oberoende tvistlösning enligt WTO:s regler, och möjligheten att överklaga ...

I april 2020 inrättade EU och en grupp andra WTO-medlemmar ett **tillfälligt flerpartsarrangemang för skiljedomsförfaranden**. Detta arrangemang, som alla WTO-medlemmar kan ansluta sig till, innebär att deltagarna åtar sig att handlägga överklaganden i WTO-tvister emellan genom skiljedomsförfarande enligt WTO:s regler så länge överprövningsorganet fortfarande inte är helt funktionellt.

På grundval av befintliga WTO-regler **bevarar det tillfälliga arrangemanget, mellan deltagarna och så länge överprövningsorganet inte är helt funktionellt, rätten att överklaga WTO-tvister** samt rätten till bindande och oberoende dömande av handelstvister. Detta innebär att EU, i samband med andra deltagare i det tillfälliga arrangemanget, fortsätter att dra nytta av ett fullt fungerande tvistlösningssystem i två steg enligt WTO:s regler, trots krisen i överprövningsorganet. Genom att bevara möjligheten till en sådan tvistlösning bland sina deltagare bidrar det tillfälliga arrangemanget dessutom i allmänhet till stabilitet och bevarande av regelbaserad handel. Fram till den 30 juni 2021 omfattade det tillfälliga arrangemanget 25 WTO-medlemmar⁸¹. Dessa inkluderar viktiga användare av tvistlösning inom WTO och representerar omkring hälften av världens bruttonationalprodukt. I juli 2020 inrättade de deltagande WTO-medlemmarna en grupp av tio skiljemän för skiljedomsförfaranden. Av dessa väljs tre skiljemän slumpmässigt ut för att höra eventuella överklaganden i enskilda fall som omfattas av det tillfälliga arrangemanget.

Det tillfälliga arrangemanget har använts i flera tvister där båda parterna deltar i arrangemanget genom undertecknande av skiljeavtal enligt det tillfälliga arrangemanget. Dessa tvister omfattar EU:s mål mot Colombia om antidumpningstullar på frysta pommes frites som importeras från vissa EU-länder (DS591). Om EU är framgångsrikt i panelskedet i detta fall kan Colombia därför inte försöka motverka detta resultat genom ett överklagande inför det icke fungerande överprövningsorganet.

B. Förstärkning av EU:s förordning om genomdrivande av handelsregler

Ändringar av EU:s förordning om genomdrivande av handelsregler gör det möjligt för EU att motverka försök från partner att förhindra att WTO-tvister eller bilaterala tvister når ett avgörande beslut

Genom att ändra sin **förordning om genomdrivande av handelsregler** breddade EU sina möjligheter att mer bestämt utöva och genomdriva sina internationella rättigheter. De **ändringar** som infördes genom förordning (EU) 2021/167, som trädde i kraft den 13 februari 2021, stärker EU:s förmåga att agera i två viktiga avseenden.

⁸¹ EU, Australien, Benin, Brasilien, Kanada, Kina, Chile, Colombia, Costa Rica, Ecuador, Europeiska unionen, Guatemala, Hongkong (Kina), Island, Mexiko, Montenegro, Nya Zeeland, Nicaragua, Norge, Pakistan, Singapore, Schweiz, Ukraina, Uruguay och Peru.

- För det första gör ändringarna det möjligt för EU att tillfälligt upphäva eller dra tillbaka sina skyldigheter gentemot en handelspartner om handelspartnern bryter mot internationella handelsregler eller åtaganden gentemot EU och dessutom försöker hindra ett slutgiltigt och bindande genomförande av relevanta tvistlösningsförfaranden, vare sig dessa sker genom WTO-tvistlösning eller i samband med bilaterala eller regionala handelsavtal. Med andra ord gäller ändringsförslagen situationer där man, trots EU:s goda tro och ansträngningar, inte kan få till stånd ett bindande avgörande om en handelstvist gällande kränkning av EU:s rättigheter. Detta kan bero på att motparten (EU:s handelspartner) inte har vidtagit de åtgärder som krävs (till exempel vägrat att utse skiljemän enligt ett av EU:s internationella handelsavtal) eller på att motparten överklagar en WTO-panelrapport till det icke fungerande överprövningsorganet och inte samtycker till ett tillfälligt skiljedomsförfarande enligt artikel 25 i WTO:s överenskommelse om regler och förfaranden för tvistlösning. EU:s ekonomiska intressen kommer då att skyddas på ett effektivt sätt med hjälp av efterlevnadsåtgärder som innebär att EU:s skyldigheter gentemot den berörda handelspartnern upphävs eller dras tillbaka.
- För det andra breddar dessa ändringar också omfattningen av möjliga motåtgärder genom att göra det möjligt för EU att vidta motåtgärder i handeln med tjänster och i vissa handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter. EU:s alternativ för efterlevnadsåtgärder är därför betydligt bredare och bättre anpassade till dagens kunskapsbaserade samhälle. Att EU föreskriver sådana åtgärder visar på den vikt som EU fäster vid att dess handelspartner fullgör sina åtaganden.